

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

Homilia XLIV. De Conversione Boni Latronis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

- § 1. Ostendit se Christum in hoc actu, Dominum esse scientiarum: quia propriis inimicorum machinis ipso superat.
- § 2. Primum intenderunt Iudaei Christi nominis ignominiam: ut inter latrones crucifixum, & ipsi latro conferretur.
- § 3. Secundo sumum in Christum iustificare conati sunt facinus coram oculis totius universi.
- § 4. Tertio: nisi sunt Christum scemnatibus & opprobriis affligeret, post tot illata vulnera: sicut Iob contigit & Tobia.
- § 5. Vnus autem de his, qui pendeabant latronibus. Superavit Christus diabolum propriis illius Lancea, sicut Banatus Egyptium virtutem suam ostendens diuinam.
- § 6. Vnus autem. Promittet Dominus vnicuique eorum cui si diabolus Iudam eripuerit, ipse diabolo latronem eripit.
- § 7. Vnus autem de his. Substituit Christus hunc latronem in locum Petri majori veritate, quam dicit locustam in locum prime sedis qua repta fuerat.
- § 8. Latro fungitur officio D. Petri, fratrem suum confirmans, illi proponens quod vates Abihas Edom.
- § 9. Discernit latro in paritate poena, dispa-

- ritatem cause, ad excimiam Christi gloriam.
- § 10. Hic vero nihil mali gessit. Modò Deus educit de tenebris lucem, sicut in principio mundi, ut cum illuminet.
- § 11. Memento mei, Domine, dum veneris. Magna est huius Latronis penitentia, docet que nos talem agere, nostras poenas facientes esse equimas.
- § 12. Memento mei Domine. Tam excellens est huius Latronis fides, ut in aliquo vincat Patriarcharum imò & Abrahæ fidem.
- § 13. Spes eius perfecta est, quæ promissam meretur multò nobilium, quævis quod Dominus spondit Phinces.
- § 14. Tam ardens fuit eius charitas, ut velut Phoenix exarserit, suisque humilitas eius profunda.
- § 15. Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso. Ostendit se Christus Deum ex eo quo probat solem non esse Deum & verbum Isaiæ abbreviatum, & ab Apostolo prædicatum.
- § 16. Hodie mecum eris in paradiso. Hoc præstat Dominus latroni beneficium quod Dauid Borzilai: non illud attendas velim, quo penitentiam in ultimam vitæ diem procastinet.

HOMILIA XLIV.
DE CONVERSIONE
BONI LATRONIS.

Feria quarta Hebdomadæ Sanctæ.

Dicebat ad Iesum: Domine memento mei dum veneris in regnum tuum: & dixit illi Iesus: Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso Luca. 23.

LATRONEM nobis proponit D. Lucas Evangelista, in suo munere adeo bene instructum & in eo perseverantem, ut in eo feliciter moriatur, quam illi de quibus ais, quod in suo quisque moritur of-

ficio: cum enim iam cum extremo spiritu luctaretur moribundus, futurum commisit quò nullum cogitari potuit nunquam eminentius. Officium, inquit D. Aug. non intermisit, sed melius reddidit: *Immunitate generis*. In ipso latronis officio, quò vixit, mortuus est, sed probior: cū enim iam animam exhalaret, linguam suam in aduncam clavem mutavit, quæ subtiliter, ingeniose, & sua-

Q 9 2

Colof. 2.
3.
Joan. 1. 3.
D. GREG.
Nyssen.
Orat. 2.
de Quat.
drag.
D. CHR.
Ser. de
Latro.
Tom. 3.

& suavitatis cistas omnium Dei diuitiarum aperuit, peccatus nempe Saluatoris: In quo sunt omnes thesauri, sapientia & scientia Dei absconditi & manum iniecit, non vni vel alteri gazæ, sed omnibus, omnes ad vnum diuitiis; quibus diues effectus est in æternum: quia vero inter alios huius cistæ thesauros, quos notant D. Ioannes, huic inclulos, vita fuit (in ipso vita erat) illam sibi rapuit Natus occasione (ait D. Greg. Nyss.) vitam rapuit, ita ut per furtum illud vitam obtinuerit æternam. Latro, ait D. Chrysol. longe alius ab his quos mundus exhorruit. Alti namque per furtum, quod committunt, vitam, quam habent iacturam patiuntur, hic autem, vitam, quam iam furti reus amittebat, adeptus est in caelo sempiternam: Alij latrocinio vitam perdunt, hic latrocinio vitam rapuit sempiternam: Et bene quidem: etiam alij vilia exercent latrocinia, terrena prædantur & corruptibilia, & abiecerunt autem maximas imo Dei diuitias & regna deperdunt.

L. 1.
D. CHR.
Hom. de
cruce &
Latroque
in ipso.
Hoc.
Tom. 3.

L. Medit.
vni Christi
Iuan. 19.
25.

Abscudit iste suus colorum regna rapuit.
Cantus Chittianus Poeta Sedulius. D. Chryl. Fugatus hic laqueo caeleste imperium. Hæc itaque rapina optima est, omnium Regnorum. Impetiorum, Deiq; diuitiarum. Cessit hoc opus ad summam redemptoris gloriam, inimicorum eius maximam confusione, diaboli stuporem extaticum, gaudium Angelorum ineffabile, latram peccatorum fiduciam, singulare vero Deiparæ lenimentum.

Assistit celorum Regina huic actui adeo memorabili. D. Bonaventura credit eam inter Christi & latronis cruces adstisse: & suadet hoc mihi quod eam D. Ioan. Euangelista describat in hac occasione stantem, & cruci filii sui proximam: Stabat autem iuxta crucem Iesu Mater eius. Erat cor Maria peccatorum dolerumque pelagus, & in anima sua cruciatus illos, quos filius in corpore patiebatur. Potissimum autem eam discrucabant horrendæ nimis quas audiebat, blasphemias, quas impia illa hostium turba prociaci in ipsum linguam enuntiabat: erant etenim eorum singulae velut præcæta lancea, quæ materna illa & purissima ejus viscera transfodiebantur. Dolor illi vehemens agebatur ut audiret vnum ex his, qui pendebant, latronibus, comitia in filium suum non toleranda conijcere, & cum esset illi proximas, vulnere matrem feriebat atrociori. Hæc qualem potest dolor, quæ poena, quis cruciatus huic æquari: Inexpectatè percipit prode latronem sorte meliori. conuersum filii sui causam acriter defendentem, qui illius ictus repetenti, & clariori voce confessionem emittens pro Christo stat in acie propugnator, militatis illius factus annuntiator, innotuit præco, mortis illius causam ita subtiliter indicans, ut paucis verbis totum comprehenderet Redemptionis nostræ mysterium, quod totum pudore perdidit Pharisæismum. Imo & ipse Princeps infornales. Fuit autē sacratissima virginii pia hæc latronis confessio inter adeo terribandas blasphemias, quas audiebat, summe consolationis velut lux quædam inter obscurissimas noctis tenebras apparens splendidissima & de la profari liceat: Lux in tenebris Læter. O beate latronem, tibi namque fors illa obigit felicissima, ut ille fueris, quem Deus seruauit & angelare statuit in hac acerbissima molesta lesantia ejus, quæ est ipsa mater omnium consolationum.

Attentus arripiebat aurem eius verbis vix purissima, & audita confessione celebrantissima à latrone in filii sui honorem non vulgare. Nos quidem iuste. Et hic autem nihil mali iactantur audire libellum ab eo supplicem Christo propositum: Memento mei Domine, cum ueris in regnum tuum. Quis dubitat quin conuersus ad alteram partem latronis, aspectu blando potius illi retulerit pro tam eminenti confusio tali tempore emissa, & denum ad filium conuersa tacita sua intercessione, illum adiuuaret, ut breui felix fauillumque ab illo responsum percipere: D. Gregor. Nyssen in Tractatu quodam uersibus compositi de sacratissima Christi Domini passione perpendit, quod Christus in crucis dolores mortis acerrimos patiente per eius accerit totus effusus in lacrymas, suspensa imo trahens de pectore aliosissima, quodque ipsa Mater misericordiam à filio suo pro ipso postularet indulgentiam, & triuæ negationis resolutionem cuius intercessione ab ipsa cruce conuictio percipit plenariam. Quid minus considerat: postquam matrem hanc misericordiam fecisse pro latrone illo supplicando, qui tam præclarè & filium coficebatur, & ipsam solabatur: Optatum instigantem audire debuit responsum eius petenti roganti caelestis, & nos diuina gratia res postquam obtinuit, si virginis & Matris eam postulat intercessione, dicentes: Aue Maria.

S. r. Ostendit se Christus in hoc actu, Dominum esse scientiarum: quia propriis inimicorum malis hinc ipsos superat.

Ensiuit D. Gregor. optimè Dei naturam amico quodam Job. explicatam, dicens à Deo

Deo derisus illos & expulso, qui in illum in-
surgant idque summa industria: nam ipsidem
medijs, quibus illam conantur impugnare, ip-
sos cunctis propriis mucrone iugulatos: *Qui
appropinquat sapienter in astutia eorum, & con-
spicitur penamur dissipat.* Recipia demonstrat, si cal-
ida sit vulpes, quod callidior est qui illam ap-
prehendit. Rei veritatem perpendamus in ce-
lebrantibus illis Patriarchis fratribus Ioseph. In-
venit hic & dicit in somnis, quod Deus fieri
delectaret, ut nimirum Rex & Dominus ex-
celleretur, ab ipsiis fratribus adorandus: audi-
uit hoc illi, & hinc divinus conatur sese oppo-
nere consilio. Hoc autem medio sibi prava-
lent: ut cum in exteras regionis ferarum di-
stingerent, ubi eum amplius non essent visuri.
Hic ipso medio prevaluit Deus, ut finem præ-
vidiam assequeretur: hinc etenim elicit, ut Iose-
ph velut Rex eorum esset ac Dominus, &
non semel sed sepe ab ipsiis adoraretur. Verba
proteo D. Gregorij: *Pensamus res gesta ordinem:
penam quomodo sapientes in sua astutia sui divi-
ni casu vendunt. Ite ab eis venditus fuerat Iose-
ph, ut adoraretur: sed idea est adoratus, quia ven-
ditus, unde ex hoc signi Dei voluntatem peragere,
vnde multi sua hanc astutem commutare. Publi-
cè Christus Dei verbum disseminabat in medio
sollemnitate pasche festivissime tantaque do-
ctrina, & verbi lepori cunctis ardebat, ut om-
nibus longe superior, auditores suos ita à ver-
bis suis suspenderet, ut non esset, qui debitam
illi rogaret obedientiam, qui non cognosceret
eum, ut Dominum suum, quem totà deberent
colere reverentia. Scribæ verò & Pharisæi li-
more tabescebant, nec ferebant honorem pa-
trici, quo Christus ab omnibus colebatur, &
adorabatur sua, viribusque nisi, id est ministris
reipublice & iustitiæ satellitibus illo decrevis-
sent medio tantam Christi gloriam obnubilare.
Quocirca precipiunt ut illum eo in loco ubi
verba faciebat, vinculum apprehendant, & pu-
blice rapum infamia trahant ad consistorium,
in quod conoenerant decreturi quid contra
Christum molerent, qui sic in faciem, eorum
admones, doctrinam & prædicationem fugilla-
bat, populus autem videns eum sic publice vin-
ctum & trahentem tomquam malefictorem, vere-
tam bonamque de iplo conceptam deponeret
opinionem. Arbitrati sunt quod Christum suæ
virescenti subicerent, viribus confisi ministra-
tum, quos ipsum capturos miserant, & eo-
rum vi facta opera, ut tanto magis eius honori
derogarent.*

Illis ipsiis autem ipsidem ministris, quibus
ipsi omnino fidebant, usus est Deus, ut gloriam
Christi conciliaret: quia eisdem ab ipsiis mis-
sion sola verbi sui vi cohibuit, ne mandatum exe-
querentur sibi à supremo concilio impositum:
nec enim vires illis tantum modo non fuerunt,
quibus eum caperent, sed illi ipsi à doctrina
illius capti sunt, & ad Christi redacti obedien-
tiam, de ministris Pharisæorum facti sunt dis-
cipuli Redemptoris: illique fuerunt, qui p
clarissimum de superioritate & præminentia
doctrinæ Christi dedere testimonium dicentes,
*Numquam sic locutus est homo, quia iuxta senten-
tiam D. Augustini clarè ac liquido testati sunt,
quod quid amplius de iplo quam de puro ho-
mine crederent. Verba profecto D. Augustini,
qui missi fuerant, ut eum tenerent, redierunt im-
munes a vitimine, & pleni admiratione: nam testi-
monium perhibuerunt divina doctrina, eum dicentem,
qui eos miserant, Cur non adducistis eum? Re-
sponderunt enim, nunquam se adducisse hominem ita
loquentem non enim quisquam sic loquitur: ille au-
tem sic locutus est, quia Deus erat & homo. Ita-
que illos ipsos ministros, quos destinaverant ut
Christi nomen denigrarent, fideque tollerent,
& quibus eum capiendum mandarunt, Redemp-
tor noster assumpsit & conuertit, ut declararet in
eo aliquid præter hominem esse consistendum,
quos ipsos, ad eorum mittit Consistorium mi-
nist os & prædicatores divina veritatis, quam
in iplo experti fuerant, & verborum quorum
senserant efficaciam.*
Idem argumentum prosequitur D. Gregor-
alij S. Paginae adductis historijs, potro ceteris
hoc patet inquit liquidius, in conversione la-
tronis. Intenderunt inimici Christum crucia-
tibus extorquere, & honori eius maculam as-
pergere, utque passim ob omnibus latro & per-
versus haberetur. Eo sine latronem assumunt,
eumque ut instrumentum ipse Saluator assu-
mit, ad sui nominis, gloriæ, & consolationis
incrementum. Optime dixit Sanctissima Anna
Mater Samuelis, cogitationes quibus iniqui la-
bentem conantur injicere, sumi à Deo in victo-
riarum suarum eximiarum fundamentum, *Deus
sistentem Dominus est, & ipsi preparantur cog-
itationes.* Quod si homines multa scient, ex-
modica scientiarum participatione, tanta novit
Deus, ut sit omnium eorum Dominus, ita effi-
caciter, ut ex acutissimis hostium suorum cogita-
tionibus, quibus ei malum intendunt, sternat
solidem operibus suis fundamentum eminens-
tioribus, Iudæi in morte Saluatoris, ut lucent
illius

D. Av.
Ser. 97.
de ver-
bi Do-
minis a vitimine, & pleni admiratione: nam testi-
monium perhibuerunt divina doctrina, eum dicentem,
12, 10.

Reg. 2.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illius offusis tenebris obfuscaent, ipsique iusti censeantur, arte nituntur altitiori, qua medium illum inter duos latrones crucifigunt: ut quicumque illum medium binis latronibus suspensum cerneret eo solo ipsam ceteris iudicaret esse nequiores. Sed ex eodem medio suum elicit Christus honorem, innocentia suae testimonium, & aperitissimam hostium suorum confusionem. Hoc praenidet in spiritu David, & psallit: *Gladum euaginauerunt peccatores, intenderunt arcum suum & gladus eorum intret in cordas eorum, & necem eorum confingatur.* Et iterum: *Delictum oris eorum, sermones laborum ipsorum & comprehendantur.* (legit D. Hilarius) *comprehendantur in superbia sua.* Primo confiterentur inimicorum in Christum altitiam, & postmodum videbimus qualiter ipsos per eandem hanc comprehendat.

Pf. 36. 14.
Pf. 58. 13.

§. 2. Primo intenderunt Iudaei Christinominis ignominiam: ut inter latrones crucifixus, & ipse lauro censeretur,

3 *Diebantur autem & alij duo quoque* (inquit D. Luc.) *ut interficerentur.* Alij Evangelistae declarant eos fuisse latrones. D. Lucas eos inscribit *duos Noquam*, id est, duos peruersos latrones, & latrocinii infames. Omnium pessimus, qui vincti Hierosolymis tenebantur, erat Barabba: etenim erat homo flagitiosissimus, insuper & homicida, tantaque scelerum enormitate execrabilis, ut Pilatus Christi desiderans liberationem, hac usus fuerit occasione Paschatis (quam ut festiuiam redderet, donare debebat libertate malefactorum, ad Iudaeorum electionem) ut ex una parte Christum proposuerit, ex altera Barabbam oppolerit, hominem tot sceleribus hominibus exorsum ut impossibile censeret, quantumvis Christo damnatum optarent, & quantumvis peruersi de illo sentirent quin pelorem de Barabba haberent opinionem. Hoc Evangelista Matthaeus & Lucas verbis admirandis exposuerunt: *Habebat autem tunc vinctum in signum, qui dicebatur Barabba. Erat autem Barabba latro, qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate, & homicidium in signum in cor. & c.* Non praeteritamus hoc verbum: *in signum*; malicia & sceleribus insignem, ceteris flagitiosus, & Nasorum amputatoribus (si ipse flagitiosior: era: etenim latro passim notissimus, communis, & praedonum antesignanus, & seditionis in vire

Matt. 27. 16.
Luc. 22. 29.
Desuella carui.
D. CHR. Epist. 1. ad Olym. Tom. 5.

concitata reus, imo & homicida: illi D. Chrysof. inquit: *Latronem ac facinorosum esse, immo etiam eadem cooperatum.* Christus igitur oppositus eam elicit, intulit Iudaeis vobis magis postularunt, ut viveret, Christus autem non cretut, quo mundo perlatu e conabatur, Ca. illum esse Barabba multo Romano publico perniciosiore: *Itaque enim, ut dicit D. Chrysof. se illud probare posse: facinorosus quod latronem, quozne scelerator esset, tamquam facinorosum, ut nec in se uordia, nec in se dignum salutem ipsi adferre possit.* Fuit autem haec tanta contumelia, ut eam D. Chrysof. apparet: *horrendam nefandamque sceleris, ut inquit D. Pe. rus: Vos autem in sum, & iam non negatis, & peristis vobis homicidam aliarum odiorum vero vobis interfecit.*

Non h. e. delictum eorum malitia, sed v. n. Gerdin. Baconius, & prius figurat D. Chrysof. hunc expeant inter se agitare consilia, ut Christum crucis infami patibulo conderentur. Huc vsque de eo nec semel cogitauerat, culpa etenim quam Christo imponebat, illa eum quod blasphemiam dixisset, cui iuxta legis v. n. x. decretum, non eum, sed lapidato stultebatur. Crucis vero supplicium doctus tantum malefactorum generibus infligebatur. Inter Romanos insignis erat tantum latronum & proculatantur, quos idcirco, ut patet ex Luciano, littera T praenotabant, quae figuram exprimit crucis. Apud Iudaeos, teste Philonem, v. n. homicidis imponebatur: vnde secundum legem crucis supplicium Barabba debebatur, & ut legem ponebat illum Pilatus, velut vnum eorum crucis poena magis congruebat, quam vlli eorum qui illo tempore vincti tenebantur: reuertamen impiis illis non sufficere videbatur: si Barabba a latrocinii suis & homicidiis abstergerent indempnem, sed insuper vocibus magis infligebatur, ut crucis infame supplicium tanto debitum latroni Saluatori nostro imponebatur, quod licet ab illa hora postularunt, ut Christus crucis supplicio afficeretur, quasi latro fuisse & homicida, & ab omnibus fuisse ralis habere.

Conformiter huic doctrinae declarat D. Chrysof. a & D. Cyril. & quod aduertit D. Ioan. Euang. cum grauitate vrgeret Iudaei apud Pilatum, quatenus Christum ut mortis reum plederet, ipse vero responderet nullam se ab hoc causam inuenire, ipsi autem obijcerant: *Nos legem habemus, & secundum legem debet mori: quia filium Dei se fecit.* Pilatus autem rursus illis diceret: *fiat, vos ipsum ad vultum praetere*

est. et si in vestram peccavit senem, vix
eis decreta congruam in eum vos ferre senten-
tiam respondendum. Nobis non licet interloqui
quoniam. Quo ratione precor dixerunt illud,
si certo constet, quod licitum erat illis blasphemis
interficeret et clare hinc confirmatur, quia
quod si ita non fuisset, non illis diceret Pilatus,
ut eum ipsi condemnarent. Addit Evangelista
in fine ista impetravit, quem dixit significavit
qua veritate esset mortuus: dixit enim Domini
omnis quod in crucis paribulo esset mortuus;
hinc ipsi in lege non poterant iuxta legem
blasphemo, cui decreta erat statutaque lapida-
tio. Vehementer optabant illi crucis supplicium
imponere, eoque sine eum ut latronem capere
habere, illum Barabbæ latronem autem
ponendo secleriores.

4. In hoc autem mundo persuaderent, quam pri-
mum ea in Pilatus condemnant, cum iam mor-
tuum decem exactioni procederet, duos latro-
nes apprehenderant, qui post Barabbæ sapiens
& homicidii erant infames, ut inter illos
omnibus crederetur talis ab ipsis inuentus, i-
mo illis nulli nequie. De illis latronibus ait
Evangelista, quod essent duo nequam, infames
& homicidii, et de omnium iustitiam tales. Huius sunt in Re-
publica, ait D. Cyrillus, multi latrones hono-
rati, qui furta committunt in palliata sub titulo
beneficiorum, imo beneficiorum, honorumque erga pau-
peres operum, ut per hoc se ostendat, quod
eorum necessitati beneficii subueniant, unde ex
fatis sui honorem nomenque conciliant, simi-
les sanguisugæ, quæ suavitè sanguinem exsu-
git. Illos iudices necum suspendunt, aut per-
sequuntur, aut dedecore afficiunt, aut carceri-
bus insciunt, sed insuper ab omnibus honore
cumulantur, sicutque illi qui frequenter Rem-
publicam moderantur & dignitates in illa obri-
nent eminentiores, cum ita sit, quod crucis de-
bent multari supplicio, imo membratim di-
vidi, ut potest lues illius, & pauperulorum ti-
mor faciat. Ita se res habet in Hierusa-
lem, cuius prædæ erant latrones, & pallium
imponunt, qua de causa ab Ihsa reprehenduntur
socii latronum: *Propter in infidelis, socii furum.*
Quibus optime quædam hoc nomen, inquit D.
Chrysostr. cum videmus illos se copulantes Ba-
rabbe latroni primario, utique iustitiam libe-
rationi, licet vis impendio nostri Salvatoris.
Porro sunt & alii latrones effrontes, detracta
lana, impudentes, infames, ut tales ab omnibus
exili palam, & inuerecondè latrocinantès, via
procurant, quos omnis mundus infestatur ut

publicos & communes inimicos. Ex eorum
numero erant, quos Christo crucifixerunt col-
laterales, ipsi quoque medium quasi tantor-
um scelum participem, & impiæ turbæ confortem
imo capitaneum.

In hoc actu tria inimici Christo inuere con-
tenderunt. Primum (ut notat D. Thom. & ex-
penderat D. Chrysostr.) famam eius lacerare, &
eum catalogo latronum maxime infamem in-
scribere, Christus autem primario proprio stu-
dium honori & auctoritati, utque omnes verum
eum esse Messiam crederent, illumque Dei fa-
terentur. In eum finem sua dixit miracula,
doctrinam, & operas quocirca nihil ita graui-
ter accipiebatur, quam quod sine derogabat aucto-
ritati, atque inter hoc, ut quid quo nihil est ig-
nominiosius quædum ut latronem haberent, &
talem exiperent exterius. Hinc dolor ille
gravior oriebatur, quo non leuiter cruciabat ut
quando tanto cum strepitu venerunt capturi,
catenis, funibus, armisque instructi, illis
ecce hanc gemitum obicit querentem
*Tantum ad latronem existis cum gladio & susti-
bit comprehendere me.* An ergo latro sum ego
Mat. 27
Itali conuolenti apparatu, quali litro com-
prehenditur: Hinc rabie Iudei contendebant in-
imici qualiter famam eius nomenque lacerarent
*Hæc omnis actiones suas referunt sic habet ex
D. Chrysostr. ut istius significationem. Et forisiam D. Chr.
traducerent.* Et huius intentionis memores
mucos loquuntur, Hic nihil ita referat ac no-
mum sui dignitatem, & hoc caput acerbissime,
ut latro diffamatur: hoc agamus, ut omnium
oculis ut talis exponatur, passimque habeatur,
Ea mente duobus cum peruersissimis adfociant
latronibus, & cum illis trahunt ad supplicium
iisdem notatum insignibus.

Quo grauiori, dicit mihi, te possent
inimici notare contumelia, qui nihil ita tibi
arrogas, quam Christianum te esse. Catholi-
cum, atque ut talem reputari, si hoc efficerent,
ut ad Actum Inquisitionis traherentur medius
inter duos Apostatas Iudaizantes, iisdem
cum illis insignibus notisque praesignatus,
eadem mitra flammis igneis depicta, & capi-
ti imposta (ut moris est) præconite præco-
ne & clamante, te duobus his hoc in sce-
lere esse principalem? Quale censetur
hoc opprobrium, quanta Dominæ pri-
marie ignominia, cui nihil ita cordi est,
quam se palam ostendere quavis alia honesti-
orem, si publice tanta traheretur infamia,
ut virgis per plures cederetur duabus sociata
micro-

6

III

In tribus
student
Iudei no-
cere
Christo.

Mat. 27

D. Chr.

Epist. 1 ad
Olym. &
Hom. 2 de
cruce etc.

ad finem,
Tom. 3.

meretricibus, quas iuenerunt & probarunt omnis impudicitiae in civitate, & libidinis auctores esse primarias? Hoc Christus suis in contumelijs zgruis accepit, quod duobus medijs latronibus in cruce suspenderetur, eorum numero vero ut omnium primicerius adscriptus. Hoc est quod ipse tam graviter appendit, quando iam horum post coenam ingressus praedicens Apostolis passionem suam, ait, quod eo usque opprobrium suum cresceret & ignominia: *Dico vobis, quoniam adhuc hoc quod scriptum est, operiet impleri in me: Et cum iniquus deusatus est.* Haec verba de Christo praedixit Isaias. Quid hoc Domine: an forsitan alia tormenta transiisti & iniurias, ut tantum proponas, & dicas hoc esse tibi adhuc tolerandum? Nondum opprobrium ingressus est pelagus, de quibus ait Propheta: *Saturabitur opprobrijs:* & quasi iam omnia pertulisses ais: *Adhuc hoc quod scriptum est, restat implendum, ut inter latrones suspensus medius, ut latro sum estimandus?* An forte dicere possumus hoc solum de te Prophetas scripsisse, a te tolerandum? Optime dixit hoc etenim ultimum est, ad quod ascendit eius ignominia, nulla gravior, nulla mollior, quam morti inter latrones, & latronem haberi, nec simpliciter latronem, sed eorum antesignanum ducemque flagitiosissimum.

§. 3. Secundo suum in Christum iustificare conati sunt facinus coram oculis totius universi.

Secundam profero Iudaeorum in hoc intentionem, suam nimirum huius facinoris coram populo totoque mundo iustificationem. Hoc omni studio Iudaei semper curarunt, ne merita causa Christi agerentur: nouerant enim quod si illa ad trutinam probe reuocarentur, nedum nihil inueniretur, ratione cuius reus esset mortis sed insuper nullia, pro quibus summam ab omnibus mereretur laudem, honorem & obsequium, ut auctor vitae primarius, quinimo illi ipsi in concilio suo, quando eum mortedamnare constituerant diligenter inquirentes, quid in medium producerent illi ut malum aut peccatum imponendum, nihil inuenerunt aliud praeter diuina quaedam signa, quibus in eum totus mundus credere, eumque sequi tenebatur.

Ioan. 11. Hic homo multa signa facit etc. Hinc cum eum tota nocte in suo tribunali victum tenuissent, pluresque testes suppositiuos in eum produxil-

sent, illi ipsi repererunt, quod Christo nec in vno quidem verbo se defendente, ipsi teli iudices esse probarentur, atque adeo iustificantes, ut nemine eorum respondente testimonio, sibi ipsi manifeste contradicerent. *Quo modo falsi testes accessissent: non erant tam verita ipsi mona eorum.* Duo nec in vno sibi concordabant, sed quod vnus testabatur sic esse, negabat alter, diuina sic cuncta disponere sapientia, ut contra Christum processum sequenti institueret iudicium, sed nec cum testibus falsis corruptis, & suppositis, sicut alia, ut possent superbi illi Gigantes caelum versus turrim erigere, quod praetendebant. Dum linguas eorum confudit, qui summo studiatu nauaque opus illud moliebantur at detraxerunt, vna non conueniret alteri sic ut nihil solent, nihil constans in opere suo & fabrica potest erigere.

Idcirco (inquit D. Leo) cum illi iam facti mo mane Christum Saluatorem ad tribunal teperent Pilati Praefidis, tanto eum strepitu produxerunt, tot vinculis constrictum, tot verbis contusum, tot spuriis sodatum, ut vix ex solo conspectu sibi iudicaret factis & mendacibus persuaderet, hominem tali modo exceptum, tanto tumultu, tot ignominia, sicut defectum, esse non posse nisi mortuum omnino nequissimum & omnigena mortis reum quem nulla alia, facta criminum inquisitione mortem damnet. Porro sicut ad causam diuina iudicationem, hanc expediebat examini, disposuit diuina eius sapientia, ut Iudex ad illam fam inquireret: *Quam acris faciem asserit uerfus hominem hunc?* Ex qua Praefidis investigatione tantam sibi iniuri censuerunt tantam, ut exandescerent responderent: *Si non esset de malefactor, non tibi tradidissent eum.* & Valsumus scientia, & conscientia Spectabiles, nec eam habemus ita vilem & caueatam, ut de nobis praesumi possit, alique a nobis offendam ad condemnationem, nisi multorum reum flagitiorum, quem sua ad necem postula iniquitas, licet autem hoc dixerint, tunc hoc grauissimè acceperunt, quod instrua de Christi vita inquisitione, nihil ex parte Christi morte dignum inueniretur. Eadem non cogitatione postquam a Pilato Christi condemnationem extorsiant, ipso licet expresse ac publico protestante nullam in eo se mortis inuenire rationem, quem ad hoc eorum Caesaris ad regnum pedire iudicant dare satisfactionem tantae populorum multitudini, quae ea tempore esse

Luc. 22. 37. 1. sa. 31. 12.

Thren. 3. 36.

Serm. de Passio.

Ioan. 11. 37.

rosilem innoxerit: cor fluxerat ad Pasche
solemnitatem, qui omnes mortis Christi in-
stam inquirere rationem, de quam hono-
rica percipiant, quam si vellent investigare,
non toleranda eorum cunctis malis innoxerit:
et autem hanc non fuerit inquisitio, de-
creverunt eum medium ducere ad mortem in-
ter duos sceleratissimos latrones: quatenus ta-
libus eum videntes socijs medium rap unque
ad crucem, non esset, qui non crederet, eisdem
morte dignissimum. *Ducebantur eum eo duo a-*
ly nequos; quasi tertius eorum, scelerumque
particeps, imo dux & antesignanus.

Qui talium conatur numerum distrahere, non
illum solum proponit, alioquin in particulari
adventuratur, & ad eorum inspicere, vel la-
psum inspicere, quo sonus exploraretur, sed
alij veris inter miscet ut illis paltus oculus, fal-
sum ut illis comparem accipiat. Ita Redemp-
torem nostrum duobus medium interponunt
latronibus, ut qualibet parte oculi consiciantur
semper obiectum recurrat latronum, & eum
insitum in eorum medio & eodem schemate no-
tarum ad eum de illo ac socijs eius ferant iudici-
um, *In medio eorum* (inquit D. Chry.) *ut suspi-*
ritus eorum fuerit particeps. Si duos Francos vi-
deris, qui alium medium ducant, eodem fran-
tum cito habito iudicium, ut indubium erit tibi, me-
dium extremis esse æqualem. Si duos videris
Clericos ut tales agnitos transientes, quos a-
liis medijs comitatur simili vestimento deco-
ratus clericali, quem honore videntur officere,
non aliud tibi occurrit, quam & ipsum esse
clericum, imo utroque digniorem.

§. 4. Tercio: nisi non Christum scomatibus
& opprobrijs affligere, post tot illas vulne-
ra: sicut Iob contigit & Tobia.

7. Ceterum tertio, & quod amplius intende-
re Ministri Satanæ ab eo instigari, ut
notat D. Thom. citans D. Chrylof. hoc
erat, ut Christum irrisoribus torquerent & di-
derunt, Nihil gravius hominem affligit, ut
credo D. Chrylostomo, tristioribus afflictum e-
re, aut gravi deiectione infirmitate, vel
periculis cruciatum, quam eum conuictis & op-
probrijs exulcerari. Cum quis se bene habet,
vix sunt toleranda, quanto minus dum aduer-
sa premunt valentine. Ita (inquit) perspi-
cuum est, quod quis leali preiudicium infirmitate,
[Hieron. Bapt. de Lanza 19.]

etiam amicorum verbis licet consolatoris, læ-
datur & frangitur. Similitudinem adduco ex
D. Chryl. sto. *Qua maxime acerbis vulnera, Dialectica*
nec leuem quidem motum conuictum ferunt, sic & vix tol-
erantibus ad omnia indignitate, quous sunt tole-
que verbo & mo detur & offenditur. Hinc elicit rati,
inter alia hoc seivus Davidem (scandisse, quod
profusâ facie filii sui refractari, Abilons,
& Hierosolymis coactus excedere, obuium
habuerit abiectissimum scutram Semel, à quo
non tolerandis impetebatur opprobrijs, hu-
mani sanguinis argitur effusus, vir diabolo con-
federatus, iniustus regni possessor, & inua-
sor alieni: quantum eum semper molesta sint
audire conuicta: porro quando ea imprope-
rantur occasione, qua quis abiecto languet a-
nimo, sui præ more vix compos, vulnere
cor transfodiunt acerbissimo quocirca Dau-
dis quidem lenientia tali casu integram seruare
participiam, opus foret maxime heroicum &
idoneum, quo diuinam per hoc impetraret ef-
ficaciter misericordiam. Censet autem D.
Chrylof. Davidem maiori dignum admira-
tione, dum tali casu infractus sustinet oppro-
brium, quam dum Saulem, & proprium fi-
lium patitur sibi refractarios, & cetera perficit,
quæ de ipso narrantur insignia.

Hoc igitur modo conatus est diabolus Chri-
stum affligere: si vulneribus inflicis, penisque
conuicta superadderet & opprobria: unde post-
quam eum iam crucifixerat, ut sic nihil iam
amplius quidquam illi molestiæ inferri posse
videretur, ad hoc Iudæos acutus excitauit, ut
scomatibus illum impeterent & irrisoribus,
ea quæ fecerat bona opera exhibilantes: *Alios Psal. 68*
saluos fecit, scriptum non potest saluum fieri: 27.

quod Christum quam maxime exercebatur, &
idecirco in particulari de illo per D. vii pijs de-
ponit querimonias: cum enim dixisset: *De-*
ruis in escam meam s. i. & in siccis meis potauerunt
me aceto: &c. adiungit: *Et super dolorem vulne-*
rum meorum addiderunt. Inhumanæ eorum
non suffiebat scruis: vulneribus ne confige-
re, dolentibus penisque exulcerare, insuper
& lingua maledica, & irrisoria cor meum ir-
sitarunt, quod idem erat, ac si vulnerati pla-
gæ sale & aceto perficarentur. Cum autem
diabolus non ignoraret per hoc Christo vehe-
mentissimum se allaturum tormentum toto stu-
dium conamini & præoccare aliquem, qui hoc
officio conuictandi summa susgeretur efficacia
sibi persuadens quod Christus iam in cruce ex-
altatus blasphemias non audiret eorum qui de-
olium

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

o sum erant, accitit sibi duos latrones, vt pariter cum illo crucifigerentur, & quidem collationes, vt supremis illi dicit angustij, hoc insuper vt omnium acerbillimum subierit, quod illi proximi blasphemis eum linguaque sua venenata confecerunt.

11. Hec fuit omnium vexatio acerbillima, ex Substantione patientie speculum, & hanc vt vltimam referuauit, exacerbandis omnibus eius vulneribus apertissimam: cum enim opes illi rapuisset, domum euerisset, filios interemisset, salute priuasset, doloribus ac lepra à capite vsque ad calcem infecisset, & in sterquilinum eiecisset. vxorem referuauit, vt eo ipsa concutens, in dignis virum conuictis exacerbatet. nolo suspendere, digito notare, cunctaque eius opera petulantiter lingua gestuque subannaret: *Ad hoc in personis in simplicitate tua t. Benedic. Deo & morey &c.* Optimè nouerat Iob ex qua phantasia talia promeretur spicula, nempe malitia diabolica. Ideo notauit Spiritus S. accendo, quod illi responsurus, conuicturus le (iuxta Septuaginta) *intuens in am.* Non dixit (ita D. Chryso.) *intuens eam;* sed *in eam* id est versus illum qui adibat, & loquebatur in illa, nempe diabolum, cuius hac est astutia, doloribus sociare contumelias & irrisiones, hoc etenim est oleum igni cruciatum inicere vt exto flamma accrescat tamò uehementior.

8 Eodem modo aggressus est Tobiam quem cum excecasset, qua de causa ita affligebatur vt pro moreo contabesceret, velut maxillæ mortis immerisus tenebris: vxorem insignauit & amicos vt præter hanc oculorum cecitatem, ex illa ipsa conuictorum caperet argumentum iulloque exprobrare: *t. Manifestè vana est spes tua, & elemosina tua modo apparuerunt.* Nunc manifestè constat omnibus inanes tuas esse prætenfiones & spem delusam, qua honorum operum tuorum mercedem tibi reddendam esse contidebas: hoc etenim est quod optimum Tobiam, cum tanta præstaret patientia in tristis illos genitos in caelum vsque compulit mœstaque suspitia; hoc lacrymas excitauit ex eis oculis, vt fontes essent vberiores; Hoc vltimum potentia fuit, quod diabolus in Christum tentauit, quo cruciatu illum examinaret, cum ad latus illi conuictifixerit, qui super acerbillimas corporis pœnas, illi petulantiter insultat & fiduciam de regno grauitè exprobrat, nec non Saluatoris nomen exhibet, qui utique seipsum saluare non potest.

11. Similiter & Tobie. *Job. 2. 23*

Hic meo iudicio impletur illa Zachariæ propheta: *vidit enim summam Sacerdotem illum Iosedech vellibus sudoribus sordidum, maculatis, præterea, inquit, adibat illi Satan bellum illaturus atrocissimum.* Iesus enim summus est Sacerdos, cuius vestis erat ipsa humanitas: *Habitu inuentus vt homo.* Tunc tibi conspexit macula à summo vsque ad calcem, sanguine, spuis, nec pars erat vlla à doloribus: præter hæc adfuit & Satan bello illi militaturus, quod excorsus est ab ea hora que restas illi concessa est, & adiuit: *Hæc tibi vestra, & potestas tenentur,* & per hoc illi nomen inposuit, quod bellum fuit omnium atrocissimum, quo Christum in passione sua, quoque exulcerauit. In finem latrones aduicti conuicti erant ei: & hoc mihi conuictus est, quod Iudæos vt hoc illi facerent tanto obsequitius, excitaret, vt ipsos irritaret. In Christum acriter accenderent, illis adherentes quod ipse causa esset, cur ipsi tunc temporis perirentur: nec enim tempus tunc esse tam horribilissimæ supplicii, cum seculum præterisset, iucundissimum: sed cum otellitus reperiret, vt hic in malam eueum adigeretur, qui mortem acceleraret, quo sine dubio aduicta Christum grauitè moueretur.

Nec hoc contentus diabolus quod à Iudæis Christum dicerent famisque impugnerent: insuper & alium statueret voluit illum proximum, qui è vicino conuictus eum tentaret, vt enim lancea certum in illis vulnus non eripedit tibi abesse procul, sed propius est accedendum. Velingua lancea certum Christum tuis illi insignant, intendit, vt ad hoc propius imo fiat collaterales, qui velut duo mallei trapei vnus ex hac, alter ex altera eum parte discrucient. Heu Domine, tibi modo hoc dicere. *Dolores inferni circumdederunt me quia et omni parte te circumcingunt, ita vt omnes tibi vix præcludantur consolationis.* Si oculum aspicias, obsecratur: si ad Postremum conuertatur tibi subtrahit: si te eram inspicias inter certum certis conspirationem, tibi acclamant: si matrem inueneris charissimam, ipsa est tibi gramoris doloris incrementum si ad latus te conuertas, illud Satan tibi circumuallat: illi qui linguarum inuatum lanceis cor tibi transuediant, & augeant cruciatu, ea namque de causa talia tibi ad vtrumque latus fulera supplicii. Quid ages? Eia Domine ter maxime, modo tempus est, quo tuam prodas poterant, & Satanam eiusque ministros suis applicentibus

ista vire obstupuit diabolus & magna anxietate, histerique tenebatur, quem enim contumaciter blasphemias dicebat, ille ipsam videbat iam Dominum adire, aliterumque miri pare latronem. Efficit hoc divina potens manu: etenim hoc verba significant: *Vi extorsit hastam de manu Aegyptij.* Quibus primò signi ficatur, Decem nostrum invidium locum non de ille Giganti, ut hasta percueret, qua se deteur, sed antequam hoc

I. Vnus tan agere potuisset, lanceam illi de manibus victor tum latro eripuit. Nonnulli S.S. PP. opinantur ambos latrones quam primam crucifixi sunt, suas in flum Christum evomuisse blasphemias, & è vicino lanceis linguæ maledica vulnerasse, multaque Matt. 27. quinguo obijciebant. Hoc videtur indicasse Evangelistæ: postquam enim opprobria scriplerunt quibus Saluator ab impia Iudæorum turba vapulabat, adungunt: *Ipsam autem & lanceam qui crucifixi erant cum eo, imperabant Matt. 27. ei. Et contumaciter ei.* Sic opinari sunt D. Hieron. a D. Hilar. & D. Chrysol. & Theod. ad Marc. phisac & Euthym. & his omnibus anterior. Oport. tigen. nec dissecit D. Ambros. Porro Epiph. b. C. mon. phau. d. & D. Aug. e quos sequuntur multi, arbitratur quod alteruter tantum Christum r. r. tiserit: & hoc signi inter exprimit D. Luc. Vnus e. l. n. e. 22. *autem ex his qui pendebant latronibus blasphemat Luc. eum, cui se confestim alter opposuit, dicens: d. Hares. Neque intimes Deum? &c.* quod non videtur dicere pot. illi. si p. ius sacrilega in Christum e. l. 3. de ora laxasset: alij Evangelistæ si loquuntur in cens. plurale, sumendum est in singulari, formula Euang. c. loquendū in S. eloquio valde vicitate. De Elia 26. Luc. scribitur: *Facis Prophetas successores post te, cum tamen non nisi vnus fuerit.* Eliseus ne ipe, cu. Eccl. 48. 8. ius gratia hoc dicitur. Similiter dicunt Euang. Matt. 26. lillæ, dum Magdalena pretioso illo vnguento 4. Dominum inunxit, quod murmurarent discipuli vehementer commoti, & in eam excandescerent: *Videntes discipuli indignati sunt &c.* Joan. 12. *strebant in eam.* Et solus Iudas in eam murmurator infremuit, ut nominatim illum significet 3 p. q. 46. D. Iohannes. Hoc ut video magis placet D. a. 17. ad 3. Thomæ Doctori Angelico, licet contrarium non referat. Itaque conatus diabolus hanc in Christi torqueret lanceam, non hoc, ut fieret, ipse Saluator passus est, sed manum illi adijciens, eam de manibus illius enleas, eam potentia, deo in ipsum retorserit diabolum.

Secundo: declarat per hoc eximias vires suas ipsi Gigantis longe superiores: cum eum diabolus hanc ita sumit lanceam in cen pre-

henderet, eam nihilominus illi eripuit: *Extorsit hastam de manu Aegyptij.* Nam in illud cinore præclarissimo, ut dixerunt D. Aug. & D. Athanasius, suam Christus diuinam manum, stauit potentiam, quæ corda possit comprehendere, eaque de manibus eripere diaboli, atque illius arma in ipsum retorqueret: cuiusque hanc ipsum irretire doceptorem. Hoc, ut D. Chrysolostomo credimus non minimum fuit argumentum quo liquido: Christus suam testatur diuinitatem in cruce suspensus, manibus, pedibusque confixus, sanguine fluenti, totaque corpore vulneribus pænisque contritus, opus efficere diuinæ omnipotentia maxime paruum, nempe efficaciter operari in cordo liberi viri, illudque momento temporis mutare in diabolo per malitiam in Angelum per gratiam, & rationem pullumque inferni coelestem redere, re Seraphinum. Excellens opus, & ita diuinæ omnipotentia propria, prout alia probauimus, & singulari factum prerogatiua.

Primo: si statum expendamus personæ Christi: erat etenim manibus pedibusque confixus, irritus, lannis exceptus, plagis laeuus, toto corpore lacer, viribus ita debilis, ut non nisi extremum dare spiritum debere videretur eo tempore, quod arioribus eum inimici sanquæ opprobrijs, potentiam illius irridescent: *Alius saluus seorsum non potest saluum fieri.* Secundo: si consideremus opus quod agens quod omnium est supremum omnipotentia Dei, ad quam tota non potest accedere creata potentia, licet omnis adiungatur potentia Seraphinorum, scilicet cor transmutare liberum, quod ut ante declarauimus, maiorem redoler potentiam & magnitudinem quam caelos terramque creaturæ de nihilo. Christus igitur mundi totius oculis expositus, ad extrema potentia redactus eam manus pedesque clavis patereur reserata, exanguis, & morti proximus, opus tale proficit, ad cuius executionem maxima Dei potentia postulat. Evidens ostendit Sancti virium suarum argumentum, quæ eandem naturæ vires antecurrerent, & quæ illis enim eederent, quandoquidem fortissimi eiusdem ligatus vinculis, verus & firmis stricissimis, quando iam fortissime constrangebatur, nullo negotio, eundem velut telas distripie aranearum. Evidentiū multo sciam Christus diuinam potestati potentiam: quandoquidem iam fortius constrictus: imo manibus pedibusque clavis confixus, vita iam terrena-

nares & consumptis natura viribus, eas tamen
divine suæ potentie inicit cordi contumaci,
ipsaque petri duriori: & opus perficit adeo
præclarus, quale est illud transmutare, multo
præclarus: quoniam de luto in solem fulgentissi-
mum, de filio diaboli in filium Dei, & regno-
rum suorum heredem ex asse legitimum.

¶ 11 Et mirum hoc erat, quod in cruce pendulus
petrus rapisque comminuit: porro superat
omni comparationem cor latronis enollue-
ritas dicitur omnem creatam repellebat po-
tentiam, & hoc de illo ferunt iudicium quod
illa, quam ostendebat infirmos curando, mor-
tuos suscitando, vel ficta esset & illusoria, vel
jam omnino esset exhausta: quocirca mouens
tas capta sua, exprobrabant ei committit. *Alis
sicut fuit, sicut non potest saluum facere.* Eia
apud pendulus, ipsius etenim potentia vera
fuit, non secundum apparentiam aliquam, sed ex
veritate: cum enim talis sit, qualem esse modo
confutatis, prodigia operator modo stupenda,
manuque habet ita robustas, ut illis solem ob-
scuret, celos tenebris involuat, terram moveat,
petri diffingat, quid plura agat ipsius De, soli
referentem omnipotentem & quod illud: quod
in cruce perficit obdurato & libero. Ne verba
D. Chrysostrami, vixit præclara silentio tegas-
mus: *Genes suspensus Christus, clavis affixus,
omnibus subiugatus injuriis, sicut de decore succum
hæc infans, in substantiam deifione de luto, latro-
nis aduersam mentem in valens commutare, ut ex
omni parte ejus divinitas sentiat, & tenent vniuer-
sum terris creaturam, & petrus saxaque disrupit,
& amittit lapidum infirmitate animam duo-
rum ad se traxit, & ad molitoria conuertit, & hu-
mone summo decoravit.*

¶ 12 Item isdem affectus D. Aug. licet ei ceciderim,
quod sermo ille, in quo hoc ait idem sit: cum
illis D. Chrysostrami: aliquis enim illum tran-
sillit, & D. Augustini sermonibus inseruit. Ad
holidem hic cadit, quod de potentia Dei testa-
tur Job: *Ad silicem extendit manum suam, sub-
vertit à radice bos montes.* Montes durissimis pe-
nis innotuit ut fundamento, illas Deus al-
quando manibus comprehendit, atque per hoc
momentum summam ex erit ali: tudinem O quan-
tas fundavit machinas diabolus eiusque mini-
stra super petram Latronis: sibi persuaserunt
quod super silicem hunc summum erigerent
veritatem tormentorum pernarumque Salvato-
ris. Chedus sacem diuine potentie silici ma-
nus iniecit, eum apprehendit, illoque funditus

hollium suorum astutissimas evertit machina-
tiones. Audiamus hic D. Aug. *In cruce hoc D. Aug.
miraculum operatus est, unde maxime omnipoten-
tiam suam declarat omnipotens, uti notatum sus-
titans, non mari & vultu imperans, non demones
ejiciens, sed equitatem & consuetudinem in facie, cla-
visque crucifixus, cum injuriis, & maledicta sus-
ciperet, deus & contemptus, malignum illum,
atque longo seclerum usu obduratum Latronis men-
tem immutare preuoluit.* Eia nefandissimi p. odi-
tores Christum in pugnate, vicium illi talem
appendit, qui committet ei: hoc ipso etenim
iple vobis oculos vitæ que perforabit. Eia agite
vulpes, vulpines vestras applicate fraudes: cum
eo namque vobis negotium est, qui Samfone
major est: si hic etenim vno die trecentas com-
prehendit, earumque caudis ignem alligauit,
hæc trecenta capite millia, & perverfos vestros
combures fures vastabitque intentiones.

R. 3 ou nem

D. Aug.
Ser. 120.
de 1000.
Tom. 10.

S. 6. Providet Dem. us unum contra unum:
cui si diabolus ludam eripuerit, ipse abolo
latronem eripit.

V. Nus autem de his qui pendebant latronibus.

¶ 12 Pe pende nunc, quam verum sit, horum
peruetorum cogitationes, eas esse, in qui-
bus Dei fundantur intentiones: *Deo preparantur
cogitationes.* Quid intenditis o ludæi, dum Chri-
stum inter latrones binos medium crucifigitis?
Tria Christi nomini labem adspicere immun-
dissimam: causam nostram justificare, non per-
mittentes ut vilius examini subiciatur: deni-
que con matibus illum, injuriis, & blasphemis
irritare, & hæc illi à latronibus à vicino in fa-
ciem obpiciantur. Attende qualiter ex hoc ipso,
& inde honorem sibi conciliet & gloriam: cau-
saque mortis Christi propalam manifestetur:
atque per hoc abbi ut vllum sentiat cruciatum,
imo & maximam percipit consolationem: *Vnus
autem de his etc.* At sit ut hoc Deus pateretur,
sapientiam suam à Satanica superari ne, nitia
jam enim à nullis sæculis statuta firmaque sunt
hæc proposito: *Sapientiam non vincit malitia.* Et
aliis explicamus: quam, cum excellens sit, bis
repetit: & trutinat D. August per quod declarat
diuine suæ preudentiæ dignitatem, quæ tanta
est, ut nequaquam sinat malum in hoc mundo
prævalere, atque ad hoc cuiuslibet malo orituro,
contrarium statuit bonum, ut se illi opponat, &
refrenet malitiam. Oriturus erat in mundo
calor ignis adeo potens, quem si v. gari patiatu,
N. 1. 2.

Sap. 30.
Tract. 2.
N. 12.
Tract. 7.
N. 20.
Tract. 8.
N. 1. 2.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ier. 33. omnem absument creaturam; prævenit igitur
33. & 42. aërem producendo, aquasque frigidas, quæ
35. vim eius coercent, & contineant. Futura e-
L. 11. de rant animalia venenata, quæ vitam possent au-
Civ. 6. 18. ferre vinentium: his prospicit herbas produ-
 cens medicinales, quæ sint huius veneni anti-
 dotum, ut præsens sic mundo remedium. Ori-
 turi erant morbi, quibus homines ad extremas
 redigerentur angustias: huic malo occurrit cre-
 ans medicamenta, prout prosequitur Spiritus S.
 de quibus sæpe disputavimus: *Contra malum ho-*
minis est, & contra mortem vitam, & sic vivere in
omnia opera Altissimi, vitam contra vitium, & duo
contra duo. Quis non sapientem Dei itapeat pro-
 videntiam, quæ mundum gubernat in ordine na-
 turali, & non minorem in ordine supernatura-
 li, & ad optimam Ecclesie suæ gubernationem.
 Eodem instanti æternitatis suæ, in quo supre-
 mum vidit Angelum ex malitia sua conuersum
 in demonem, & abyssum omnis iniquitatis, quæ
 motus hominem conatur spiritualiter occide-
 re, totamque eius polleritatem, vitam illi de-
 trahens gratiæ, & gloriæ jus cælestis, præ-
 paravit & prædestinavit Iesum Christum filium
 suum, ut factus homo & pelagus immensum
 gratiarum, veniret vitam hominis reparaturus,
 nova cæli iura traditurus, omnem victurus
 & eversurus diaboli malitiam, viresque retro-
 naturus.

II.
Secunda.
Ier. 34. Hoc D. Hieron. & Rupert. credunt à Deo
26. prædictum ex ore vatis Iaiæ: *Ego creavi sab un-*
stantem in igne primum &c. & ego creavi inter-
ferentem ad disperdendum. Verba hæc divinis tea-
 tent omnia mysteriis: ita in illo quod diabo-
 lum vocet fabrum ferrarium, qui sufflas prunas
 & incendit: dicendo quod ipsum creaverit, ac
 invocando Christum illum interfecitorem, & de
 quibus sibi actum est. Eodem momento, quod
 permisit diaboli malitiam exurgere, quæ bellum
 hominibus, qualibet inferret occasione, creavit
 Angelos, qui subvenirent illisque aditarent in
 circuitu custodes & protectores nullo non in
 tenere iuxta illud psalterii: *Angeli sui manda-*
vit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. De
 quibus etiam tuus egimus, & potissimum, quo-
 modo pariter dando diabolo licentiam, duro
 satis pælio impugnandi Iob statim etiam An-
 gelos adiunxit, qui singulari cura Iob indefinenter
 fortiterque defenderent. Advenit Ap: stolus
 ad diviniæ gratiæ exaltationem, quod eodem
 die, eodemque ventre quo conceptus fuit Esau,
 parit futurus Idololatram, etiam conceptus
 fuerit Iacob, pater futurus duodecim Patriar-

chamum fidelium, ex quibus populus electus
 fidelis, in quo coltus divinus ineger salusque
 se maretur: & declarat S. pagina, quod eodem
 die eademque hora, quæ natus est Esau in ma-
 dum, qui actus suos contra Deum coluit,
 natus post eum prodierit. Iacob pede illum præ-
 prehendens, quasi eum deinceps, ut liberè
 intendebat, maleque vagaretur.
 Notavit doctrina clarissimus Archiepiscopus
 Genebrardus: quod eodem die quo Nabuchodonosor
 Monarcha Babiloniorum evertit de-
 condit templum Dei in Hierusalem, populum
 que eius captivum rapuit in Babilonem, natus
 sit in Perside Rex Cyrus ab Isaiâ prædictus qui
 daturus esset, & re ipsa dedit facultatem, locum
 & subsidium restaurandi templum cæclum
 & destructum omni qua pollet gloria & digni-
 tate: quique populum in veterem afferret, locum
 & allerit libertatem, fuitque qui per Divinum
 generum suum Monarchiam delevit Nabuchodonosor
 filium illius seu nepotem Balthazar in-
 terficiens ut refert Daniel. Eodem modo rep-
 rimus diviniæ prudenter regis providentiam
 Anno 354. Quo natus in Angliâ Pelagius
 hæreticus & diviniæ gratiæ oppugnator accu-
 mus, quique Dei Ecclesiam maxime dilige-
 ret, nascitur Tagallæ in Prouincia Aitica
 riosus D. Augustinus ut velut sol luce splendi-
 dilissimus qui doctrinæ suæ radiis se opponeret
 & obscurus illas dissiparet & exterminaret tem-
 bras, quibus tam immemeri populi oblocati
 involuebantur.
 Anno 1170. surrexit Lugduni in Francia
 mosus ille, sed mala fama Waldus hæreticus
 caput hæreticorum Waldensium & Albigensium,
 qui perniciosis suis erroribus Ecclesiam Dei in
 extremas adduxerunt angustias: atque eodem
 tempore decrevit Deus ut in mundum prodiret
 S. P. N. Dominicus, hic etenim erit qui se
 ipsis opponeret antagonisam, cælestibus im-
 matus viribus, militibus fundansque Ap-
 telica nixu auctoritate, nedum Religionem
 suam ad veræ fidei prædicationem celebravit, sed
 ad institutionem S. Rosarii devotam quo gran-
 traret: sed etiam ad erectionem Tribunalis S.
 Officii, velut tutissimum pro præpugnandum
 esset è diametro hæreticorum monstra ad-
 versarium, quod vera & orthodoxa fides præcep-
 turus, illi vero subiecti proferantur & quo-
 modo impletur illud quod Dominus per Ab-
 promiserat: *Et erit domus Iacob ignis, & domus*
Ioseph flamma, & domus Esau stipula, & incen-
ditur.

III
Tertia.
Pf. 90. 11
Tract. 8.
N. 198.
Tract. 8.
N. 62.
IV.
Quarta.
et. imph.
Roc. 3. 10.
Gen. 20.
25.

hatur in eis. Et deus habuit eos. Et non erunt reli-
giosa domus & suis: quia Dominus locutus est. La-
codo appellat SS. hunc Patriarcham: quia Pater
suis & est inelytus tot insignium Patriarcha-
rum, quibus hæc Religio flores illustrissimis
Dicitur, quod in domo eius ignis sit: etenim
hæc eius Religio in zelo fundatur annuatum.
Filius ilius Ioseph signatur D. Petrus Martyr
inuisibilissimus. cuius domus dicitur Inquisiti-
onis aptissime conuenit nome ignis seu flammæ
Et domus Ioseph flammæ, in quantum flammis exu-
nit & petteret Hæreticorum sspulas, per Elau
significatur: cum enim filius esset fidelissime
domus Isaac, in tantam lapsus est mentis bidi-
nem, ut ius primatus vendiderit lentis edulio.

Nec aliter indicant idem Genebrardus,
quod anno locarunt Verbis 1521. quo celebra-
ta sui Wormacie in Germana dieta, in qua per
Ebasile Lutherus principium dedit sacrilegas
suis manifestans hæreses Ecclesiæ Catholicæ re-
pugnantes, contra vitam SS. Sacramentorum,
nominariæ contra Sedem Apostolicam, & Ro-
mani Pontificis potestatem, Vicarii Christi, &
successoris D. Petri, eodem inquam anno in Ia-
cen Dous produxit inelytum P.S. Iguatum de
Loyola qui eodem tempore confortatus primo
causæ D. Petri visitatione, & demum alia Ge-
nuitis Dei Mariæ, deposito cingulo terræ
militie se militem conscripsit in Christi exerci-
to, Christo in illo seuentis exultante desideria
familie, sui, ex quibus originem traxit Insti-
tuto Societatis Iesu, adeo celebris in Ecclesia, ut
nemini merito dicatur cedere secundariæ: qua
singulares & omnes suas ad hoc dirigit vires &
studia, ut frequentem persuadeat vitam SS. Sa-
cræmentorum, & acriter auctoritatem Sedis
Apostolicæ, & Romani Pontificis salvam defen-
dat & illudam. Nec vane dicimus tales tunc
vires tenuisse diabolum: quandoquidem eadem
tempore, quæ miles hic se Christi tradidit ob-
sequio, tunc in domo ubi ille morabatur, audi-
mus si strepitus clangorque tantus, ut ipsa fun-
ditus eueri videretur, & cubiculum in quo pre-
ces Deo funderat, tanto terræ motu contrmue-
nt, ut fenestra vitæ diffingeretur.

Anno à partu Virginis 1572. ipso die S. Bar-
tholomæo lacto, quo in Francia Lutherani Hæ-
retici primam destruxerunt Ecclesiam, ac sacra-
mentum & in equorum stabulum polluerunt: eod-
dem anno, eodemque die prodigiosa illa Mater
& Theresia puto nun erexi. Conuentum Ordinis
S. Ioseph Abule in Hispania, habitum in eo
tandem quatuor primæ suæ congregationis Re-

ligiosis: prima jacens fundamenta tot Ecce-
siarum & domuum, quæ postmodum erectæ
sunt ad maximam Dei gloriam ut quælibet ear-
um in virtute bonoque tantum ascendat, quan-
tum quidquid in malo fuit molus est hære-
ticorum, plura inas solo proletemus Ecclesiæ.
Ad rem congruè notat idem Genebrardus: quod
eodem tempore quo in Oriente mundo cepit
manifestari, & ceteris emnere potentia domus
Oethomannica, cepit Deus in lucem producere
noua gloria splendidam in Occidente selti-
cissimam & inuictissimam familiam Austria-
cam: quatenus illi priori aduersaria (ut ait Au-
tor) non pateretur, ut duo contra medietate lunæ
coningeret, quæ inaudita & immensa potentia
accesserant, ut cuncti viderentur, ne totum
occuparet mundum, fieretque luna plena. Itaque
cò modo diuina procedit sapientia, ut nequa-
quam perimitur malitiam suis operibus esse su-
periorum.

Hoc potenter summaque indultia effecit ho-
die, lac onem sublitent, *Vnus autem de his &c.*
ut coulet omnibus, *vnum contra vnum* Non ne-
go: efficax fuit diaboli nequitiæ: cum eoque
iureverit ut ex duodecim Apostolis, quos sibi
Saluator elegerat vnum diabolus assumperit,
qui bellum illi inferret truculentum: *Intrauit*
Satanas in Iudam, &c. de Apostolo reddiderit præ-
donem, & de Christi discipulo, cuius classem jam
trienno frequentauerat, ducem creauerit, & mi-
nistrorum suorum antelugnam, eumque sic sibi
rapuerit, ut secum ad perpetuos damnarit, tra-
xeritque, cruciatus. Non expedit omnino, diuinam
superari Optentiam. De duobus discipulis, quos
dæmon elegit, qui Christum fortiter impugna-
torqueant & non tolerandis essent injuriis, vnus
apprehendit, & latronem omnium nequissimū,
Apostolum creat omnium fidelissimū: quem
cum per multa annorum curricula diabolo disci-
pulus adhaerent, ita sibi coniunctum reddidit, &
amicum ut eum ducat, secumque ducat regni sui
consortem, & per eum tanto diabolum proelio
lacetat ut omnia illius in fumum machina-
menta soluantur. Loquatur D. Amb. *Triputabant*
in ps. 39.
dyaco quod Apostolum subleuauerat Christo: plus a-
Tom. 2.
missi quam sustulisset, qui latronem videt in para-
disum esse translatum. Nemo est qui possit excludi,
quando receptus est laico. Ministri tunc eo peruenit,
unde ipse exiit. Hic int. ipse eod. auctore,
in ps. 118.
copletus Christi vaticiniū, quo prædixerat forte
armatum à se superandū, spolia illius discipienda
tantâ alacritate & iubilo, quanto capta civitate
militres inter se prædam bonaque disperserunt.
hor. 1. 1.
Sicut

Inc. 22. 3

D. Amb.
in ps. 39.
Tom. 2.

in ps. 118.
28. in il-
lus. 1. 1.
hor. 1. 1.
Sicut

1. Jo. 9. 3. Sicnt exultant viatores capta preda, quando diuidunt spolia. Anima Satanæ, nequiores erant peccatores, quibus Deum impugnabat. Ex his comprehendit Christus Paulum, Magdalenam &c. quibus ipsum diabolum impugnavit. Verum quia hoc illi Pater iniunxit, vt illud seposita mora velociter perageret: Voca nomen eius accelera, velociter spolia detrahe, cito preda, nunc quando actualiter vincit fortem illum diabolum cumque virtute sanguinis sui ac passionis ligat, velociter illi spolia detrahit, ipsi adeo clara, latronem scilicet flagitium: vt diuina sapientia robur innoueat, quæ se à nequitia non passa est vinci diabolica, imo ipsam superauit.

§. 7. Vnus autem de his. substituit Christus hunc latronem in locum Petri, maiori veritate, quam dii locustam in locum prima fidei qua rupta fuerat.

15 N On nego magnam fuisse damenis potestatem, licet cum particulari licentia & permissione Dei tempore passionis Dominæ; cum hoc efficiat vt vnus Apostolus iugiter Princeps Apostolici collegii eum abneget in domo Pontificis, iureque, se illum minime cognoscere. Ratio non patitur, inquit D. Aug. vt De. cedat potentia, vnde congruum est, vt agat, vt dicit illi discipulus, latro Iurifer, & latronum coryphæus, non in angulo, sed in conspectu, & oculis totius mundi illum fateatur, & confessionem proloquatur adeo celebrem, vt sufficienter Petri etiam suppleat abioratorem. Hic ad perpendicularum cadit, quod de fabrica locusta antiqui Gentiles fluxerunt Pœtæ decantatores magnalium Deorum suorum, quæ summo conpotuerunt ingenio, & illis vtitur D. Clem. Alexand. quatenus per fabularum commenta veri Dei nostri declarare possit facinora. Decretum erat inquit apud Græcos mundi sapientissimos festum celebrare sollempne in honorem Apollinis, quem dicebant Pythium eo quod horribilem illum occiderat serpentem vel draconem, nomine Python. Præcipue verò musica & melodiâ filium hunc diem celebrant: eo sine omnino immittunt musicos expertissimos quasi in arenam pœmia non vulgaria statuentes eis qui ceteros melodiâ præcurrerent. Ad certamen accurrit Eunomus Locrensis in canendi arte ita præcellens, vt Deo, um musicus dicebatur. Pariter adfuit Aristo Regius in

canendi arte & ipse præclarissimus. Compositus Eunomus instrumentum suum, & melodiam exorditur, quasi alius ad certamen provocatus admirabili proterius ve cum consonantia, sed dico ad primum nervorum contactum sonantibus prima ejus instrumenti fides distringitur, quod videbatur damnum irreparabile, & videri ne aena cedere renouetur Porro caluocritig (Gentiles fabulantur opes hoc fuisse Diurum suorum, qui musicæ adolante ex eritica & le subsidium) vt locustæ adolante ex eritica & le flaturer in loco prima fidei seu nerui, quæ (tangente illam humore in pedore) super illa tanta canere proportionem ac lenitate, vt eorum prima fidei defectum suppleant, sed minus melodium summo opere promouet. Referri hoc a Scraho, a & prosequitur à Pyrius de eo hoc in infigne composuit emblemata Alcaicus sit quod cumque voluerit, ait D. Clem. Alexand. tenet extra controuersiam est, magis fabulum quam veritatem redolere: hoc autem nobis compositum est, in nostra historia diuinam hæcete vinitatem. Viribus Musicæ voluit expertissimus meliter Musicos suos superare inimicos, & de triumphum agere, nec non de mundo Interit Principem eliminare, eius pestiflorum, velut secundus David qui dulcissima psalterio in harmonia dæmonem de corpore Saulis extirpauit.

Nota. D. Aug. hanc musicam expendens, quæ tharam fuisse crucem, fides autem membra conuolue Christi in cruce extansos dursique clauis in manibus ac pedibus coarctos ita fortiter, vt dicere poterit: Federius manus meas in pedibus meos, dnam raverunt omnia ossa mea. Musica pœnditur ad eo gratam illo. Pater dicitur illo quæ patrem tantum placuit auribus, vt per hanc oblatinuo, it, ne terra dirumpereat, & raris iactantibus reos aborberet, quale erat vniuersum nihilum interire: quinimo locus illis rempæque daretur penitentia, atque illis prædicatur Euangelium, quo peccatum suum agnoscunt millia eorum ad mchæa conuenterent: di saluatur, vt dixit D. Leo a Pontifex, & prior D. Hieron. de quo disperse D. Tho. & rumtames hoc proposito nostro congre pendendo: cantaturus erat Christus Passionis lue musicam, per quam sibi & nobis victoriam acquireret gloriosam: ejus hora jam immortate, composit instrumentum, seipsum ad hoc parans per id quod in cœna, horrique factum legitur: ibi dixit Apostolus tuis quod venurus erat, & ipsi facturi erant, in singulari

Citat. ad hirta, ad Gmes in princip.

I. Tabula ad locum.

atque per suorum fides neruofque Apostolorū
Prima fides erat Petri fides , cui hanc prædicit
frangendum , & Sataam latere in insidiis : ceteris
autem vigiliis , orationem & animi sollicitudinem
Misticam inchoat Passiois : ad primos
ictus , prima fides neruofque rumpitur , Petri fi-
des languet : ille qui particulari lumine Spiritus
S. Patre fuerat illuminatus , vt exprimeret
quis esset Christus , illum nunc negat , ac iterum
negat eumque nomine mentitur . *Heu Domine , quid
modo agendum ? Tota videtur corrumpere musica ,
que fundant in hoc , vt ille qui patitur sit Chris-
tus filius Dei viui , & ille qui hoc confessus est ,
verbum suis fidem derogat . Aduoluit locusta in
sylvis educata , Latro æquissimus , & hunc sup-
plet confessor defectum . Confiteatur Latro (sic D.
Ambrosius) quem discipulus abnegauit . vnde in lo-
cum eius succellit . Quando Petrus abnegauit de-
fessionem (inquit D. Aug. & vel potius D. Chryso-
stomus) . Latro confessus est suum . Ille discipulus minus
animæ parua non sustinuit , latro vero multitudine
vniuersi populi cædem circumsistantem & clamantem
vniuersam infamiam & opprobria atque maledicta
sustinentem , non attendit illum : non cogitavit visibi-
lium abiectionem eius , qui crucigebatur , sed oculus
sibi tantum transcendens , cognouit Dominum celi .
In hunc locum latro succellit : Subijcto passione
tempore creditur vniuersi . ita D. Aug. quo degauit ele-
uatus . cuius cum musicæ ille cælestis pectus diti-
us poterat suæ manu tetigisset , musicam edi-
dit adeo suauem vt excellenter idemque fatea-
tur . quod Petrus fuerat præconfessus , Prophetæ
prædixerant , Patriarchæ præfigurant , & quid-
quid ratio honoris Christi , nostræque fidei po-
tissimum instructio . Audis huius tantæ vocis cau-
sam , quia illi Deus pectus tetigit . Hoc eius gra-
tiae referendum . Expendit Rupertus actum illum
duorum Pharaonis seruorum : ambo enormis e : aut
culpe rei , vtpulabant ambo , Pharaonis iram gra-
uiter irascant : Accidit vt peccarent duo Eunucho-
rum contra eos Pharaon , misit eos in carcerem printipis
miserum in quo erat vincula Joseph . Omnia ver-
ba hæc nemo iuste prætereat . Expendit hic Lip-
sius . Quod dicerentur Eunucho , non quod tales
essent , sed quia nomen hoc licet primo talibus
diceretur , postmodum tam in inditum est cum his
vult Regi ministris . Omnes incarcerati , Joseph
proponit & iuste , illi vero perquam iuste .
Omnes cruci expositi , velut mortis rei : vni peperit
in Pharaon , alterum autem suspensio necauit a-
vidus in alimentum . Quid hoc ? Voluntas illa
fuit Regis : etiam vni misericordiam impertiri*

placuit , & culpam remittere , quod alteri denega-
uit , quem iuste patibulo ex iustitia suspendi .
Hoc præfens nobis indicat mysterium , inquit
Rupertus . de quo Christus ait : *Duo in lecto , vnus
assumetur . & alter relinquetur : duo in lecto , vnus
40.* *Que .* Quod vnus è duobus saluetur ascribendū
mero Diuinae gratiæ beneficio . An ergo Rex
potest facere misericordiam & Deus non poterit ?
*An non habet potestatem singulus ex vadem mas-
sa facere aliud quidem vni in hunc : et aliud vero in
consumelam ?* Si hoc igitur sigulo licet in luto ,
in quod habet potestatem , vt ex illo vasa figeret
quæcumque voluerit : non hoc poterit Deus in
omnibus , in quos iustitiam maiori potestate
? Hoc eleganter prosequitur Rupertus . Audiamus
eum : cælestem enim componit harmoniam .

§. 8. Latro fungitur officio D. Petri , fratrem suum confirmans , illi proponens quod vates Abiis Edom .

NEquè tu times Deum? Sicut felix ille latro
in hac occasione Petri suppleuit locum , ita
cepit eius fungi officio , quod Dominus
Petro commendauerat . Dixerat illi & prædix-
erat , vt sibi attenderet : diabolum enim diligenter
circuire , & sollicitus esset , vt conuersus & à ca-
su suo erectus , fratres suos reduceret & ad rectā
viam duceret deuiantes . Hoc latro conatur effi-
cere : erat illi frater alter latro peruersus & ne-
quam : vnus autem de his qui pendeant latronibus ,
blasphemabat eum & linguam suam maledicā lin-
guæ allocians inimicorum Christi , vel omnium
linguis in eius sola collectis , vt notant Euan-
gelistæ dicentes : *Frater tuus blasphemauit eum . &
dicebant : Alios saluos fecit . &c .* Sibi sum autem & la-
trones dicebant . & conuersabantur ei : Quod dicunt
propter istum de quo D. Lucas ait , quod idem
cum aliis Christo Domino improperauerit . *Si tu
es Christus saluus fac remeum .* Sibi per-
suadebat diabolus , quod Christo in cruce exalta-
to , & populo stante secorsum hæc , quas euomebat
ille blasphemias , non ascenderent sed in ære
spargerentur , nec ita Saluatorem acriter morda-
rent , vt ipse desiderabat . Collocat ergo hunc la-
tronem , vt aquæ ductum , per quem ad eum direc-
te tenderent , omnibus pleno gurgite ex eius ore
defluentibus Christumque prope pendentem in-
vadentibus . vnde hic omnes solus blasphemias
eructabat , quas alii à longe et acclabatur , im-
pudentiam suam in illum ostendens , arbitrans
mortem suam , vel non futuram vel non tam
tollere .

ferre, nisi ratione ipsius. Audit illum nomen Confessor, in Petri locum subrogatus & a sceleribus suis bene conuersus, ad eum se dirigit, quatenus ad vitam redoccat salutis, & a blasphemando cohibeat, atque illi: *Neq, tu times Deum, qui in eadem damnationem est &c.* Continent hæc verba preclarissima mysteria.

I. Latronū inter se fidelitas.

Primum fundatur in doctrina Ciceronis, bonos latrones i. cor. upram sibi mutuo seruare fidelitatem, & sancta legum custodire, aliter nec vno die se tuos custodirent. Quando corū aliquis e ximium nouit furtū, alios sibi collationes de hoc admonet, vt omnes ex illo fiant participes, & ditescant. Contingit aliquem per desertam & solitudines oberrare, qui pauper videtur, vt quicquid habet, non duobus alibus valeat: potro sub illis abscondit immensas diuitias, vestes pretiosas, monilia gemasque valoris infiniti: casu illa latro detegit factus insidiator, ilico socio negotium indicat, atq; *O charissime, quale sursum acquirere possumus, qualisue nobis fors offertur obtinentur Ambo tendamus has opes prædaturi, nobis hic sunt in vicino. Ita, ex mente D. Greg. Nysseni huic contigit Latroni. Viam huius viæ Christus perambulabat, iam illi soltendebat: ad occasum, O quales quantaq; deferebat diuitias?*

Orat in 40. Mar. 1791. Col. 2 3.

Omnes totius cœli: In quo sunt omnes thesauri &c. sed adhuc latentes, quia quod videbant extenuis oculi, paupertas erat, miseria, plaga, labor & ignominia: illas prudens hic latro reuelat: *Aduertit acutus & ingeniosus fur thesaurum & nascens occasum, vitam rapuit arte furandi pulchre ac solite vsu. Quemadmodum indultus fur noctu ad domum conuulsus distulsum, de qua per rimam vel fenestram radius quidam facit se prodit, oculos illi illuminans, quod diuitias detegit, & argentea serinia illic abscondita, statim se disponit vt illis manum injiciat ac deprædetur, eorū sine socium sibi aduocat auxiliarem. Eodem modo huic video Latronem corā distulsum illa dono corporis Christi, ex qua radius quidam lucis profertur cœlestis, illudq; compleuit: *Lux in tenebris lucet.* Sol radios suos subtraxerat, totus mundus tenebris langueret inuolutus, in signum earum, quibus eorum obscurabantur intellectus, & corda qui illum emicisgebant inter illas radium Christi emittit lucis in oculos animæ latronis huius optimi: O quales vidit diuitias: quæ monilia diuinitatis, gratiæ & charismatum? Omne cœli bonum aperit: vt autem illud sibi rapiat, fociū adhortatur, O charissime, quæta nobis offertur occasio, quæ semper diuites viuere liceret & abundantes huic rapio: nos præparemus: quia*

verò ad eius confessionem necessarium est talia reuocare, tu tuam amice, repelle, has nuda factio blasphemias, oculos aperito, & conspice nullam tibi ad illas euocandas adesse viam. Secundum prodit mysterium à D. Chryl. & D. Aug. notatum, quod seruens iam christianus socij sui quærat saluationem, & proprijs corporis tormentis non sentiens, omnia sua studia ad salutem sui conferat salo: *Sua necessitates præmittens (D. Chyl.) aliter utilitatem cogitabat, & iam persuasione inuitat ad vitam. Ad hoc ex illa dultria congrue se disponit, vt eum ad vitam bonumq; promoueat, atq; *Neq, tu times Deum, qui in eadem damnationem est, q. d. Attendit charitas mecum iam vitam egerimus sceleribus horridam, modò saltem morte moriamur meliorem. Quod Deum non times, dum nostis eum, debeamus nefandis latrocinijs, non hoc tantum, cum vitæ spes longioris ad emendationem, vt poterat fouere & alere prædationem, sicut de detinuit, potro nunc iam ad vitam exaltatum, & diuino Tribunali præsentandus seruum obtimes iudicem? In vita mores incompositi, iniquos fuerint, potro iam mortuus, adeo cæbro vacuus eris, vt in illis peritiam perferat? Fictine potest, vt tali pressus angustia, os tibi ad istas rationes & conuicta præparatum, timoratum reddas rationem, ad cœli nunc noua partem non sit animus? Quis credat, quod tu eras in te dolores expertus ei non compatiamur qui perdet tibi collateralis? an tibi prur lingua ad imitandum cum qui paritur in erro, cum eidem tu dignus sul facias? Quod sanus exereat: leporem, non mirū potro quod ille qui cœlie sunt deceptus eum qui laborat pruripia est: hoc amice parit patientes: etenim Nos quidem iustis. Meum cogita, neque tibi, neq; mihi vitam fieri incertam, aut iniustitiam. Vitam nostrā p. i. scitate. A his grauiora nos mereri iudicabis, & quandoquidem culpa morte soluat corporali valeat hæc vita ab animæ morte teneri in demerem. Quod plura dicere poterat hic, aut quid amplius præstiterimus. Prædicatos, suggerit cogitandum est, quæta capitis damnatum ad mortem usque committam. Mi frater, nunc extremā illa hora, ad Deum penitens conuere, si nequam in vita g. uiam illum offendisti. Mortis hoc supplicium libenter suscipe in tuorum scelerum oblatione, perpenite grauiora promereri: considera quod præmittens constanter hanc mortem corporalem, vitam lib. adepturus sempiternam. Adest D. Aug. *Quis est conspiciat quæ cœli seipsum erant relictus per illa***

in curam gerat in cruce. Dicitur effectus. O quam
eximiam Doctorem: quam efficaciter fratrem
ad meliora conatur inducere!
Porro tertium magis proposito convenit,
quod si verba hæc per modum interrogationis
explicemus: *Neque tu times Deum qui in eadem
damnationem et?* Incipit evidentem declarare cau-
sam, cuius grati Christum condemnarunt, bre-
viter complexus omnes eorum cogitationes &
cogitatio, qui facinori hæc consenserunt. Omnes
qui in Christi nocem conspirarunt, non hoc fe-
cerunt, causam in eo mortis invenientes, sed quia
à tergo timorem Dei recedentes, timore tantum
hominum ferebantur. Pontifices & sacerdotes
dam in eum mortis ferunt decerunt, ipsi fatentur
in Christo se nullam noxam invenire, sed tantum
signa quorundam talia, ob quæ merito ab omnibus
ut Melchisedech adorandus: porro Romanorum
timore percussis, mortem eius defecerunt: *Veniens
Romam, & tollens locum & gentem.* Plures ipse
procurator est, se nullam invenire causam, dam-
navit eum tamen timens Cæsarem, cuius illi
proposuerant amicitiam: *Illam nomine Cæsaris
verum ad effectum sui sceleris impulerunt,* inquit
D. Leo. Hæc ipsum declarat latro & pro funda-
mento collocat, unde sic ait: *Neque tu times Deum?*
An verum est, charissime, te his comparandum,
qui huic crucifixerunt? Quidquid enim illi per-
petraverunt, ad hoc eos timor impulit: certenus:
hinc quidem, ne Romani tollerent illis locum &
facilitate alios ne Cæsaris offenderent amicitiam,
nec de Deo fuerunt solliciti, cuius timorem
à tergo recedunt. Ecce charissime, cur eum
morti tradant, & hoc in loco steterunt. An tu
ille similis, ut nec Deum revereris? Tam dile-
ctissime mi conves, hora non est, non locus quo
inveniamus homines, qui facultates vitamque
possunt rapere corporalem: quia in eadem damnationem
est jam hæc omnia tibi mihi que sunt præ-
terita & consumpta, jam noti est cur Principum
verecundiam gratiam amittere: iam etenim mihi ti-
bi que genti mundus, & mors hæret in faucibus
perpetua. An ergo credamus quod iam dum
illos videmus adeo sacrilegos & omnem exiis
confiteamur, ac Dei timorem citasse, ut filium
illi occidam venientem, tu huic illorum Deici-
tio coactantissimè processerunt illi cetera ducti pas-
sione omnia: certentes, De: procul pellentes,
memoriam, tu quantum video eorum te socialiter
conculcabo, & copis confederasti eorum imi-
catoris insistentium. Nihil mihi & illis, Deo etem-
num testatur sunt rationem: tibi vero miseriam
me & dolendo ex corde compatio: pari quomodo

gressu vitam duximus flagitiosissimam: socij
scelerum, socij catenarum & carcerum: pariter
de ergastulo prodimus, vna eademque nos crux
affligit: optarem vtrique, ut in hac vltima tem-
pestate, qua de perpetua nobiscum agitur aut
damnatione aut saluatione, pari pede ad beata
gaudia festinarem: Porro tuæ me maxime pre-
mit formido damnationis: cum te in hac occa-
sione inter illos videam, qui Dei timorem à se
procul abiecerunt.
Vt sapio has illi minas intencat, quas olim
Deus Edom per Abdiam prophetam. Idumæi
ex Esau descendebant (sæ quo nomen mutati
sunt, id est tui, talis etenim fuit Esau) fratre
Jacob qui pater fuit duodecim Patriarcharum,
ex quo populus Dei duxit progeniem. In hunc
cruceles iuraverunt inimici & Hierusalem ut
perduelles oppugnarunt, corona cinxerunt mili-
tari, depraedati sunt, & de spoliis vrbis sortem
inter se milites miserunt, eaque disperterunt.
Hac occasione prodit Edom, & inimicorum
adhærens factioni, pari excepit cum illis per-
lantia & crudelitate debacchari, & improp-
rij verbis Hierusalem eiusque ciues ridere sub-
fannii, laudare vtrique benefactum, quidquid
in eos hostium iniusta patrabat immantitas, eos
abhorritus insuper, ut illam iudicium euellere-
rent. Hoc ita per moleste tulit Deus, ut illi
suum delegarit Prophetam, qui tristis illi de-
nunciaret minas, & integram tu nam, eladem-
que prædicaret irrepabilem. Quod inimici
(inquit Deus) inique agant contra Hierusalem,
malum est, licet non tantum: nihil etenim ipsis
cum illis commune, porro tu Edom, filius Esau,
germani Jacob, patris omnium horam civium,
cui ea de causa incumbat, te socium illi con-
iungere lateralem, vrbem propugnare; eam ta-
men eodem tu cum hostibus bello lacessas. *Ope-
ries te confusio, & peribis in aeternum. In die enim
flueret adversus eum, quando caperebatur alieni exer-
citus eius, & super Hierusalem mittebatur sortem,
ut quoque eras, quasi unus ex eis! Vah proditio-
nem omnibus exolam mortalibus!*
Hanc ipsam expendit David: *Memor esto Do-
mine, filiorum Edom, in die Hierusalem, qui di-
cunt: Exinanite, Exinanite, usque ad fundamentum
in ea. Traditionis inimice facinus, quod E-
dom se posuerit vbi Hierusalem adversarium, &
inimicis factus adhererit, eis animi suggerens
un eis, quæ contra Hierusalem moliebantur ini-
quissima, cum ipse propugnator eius esse debuisset
atque iure propinquitatis inimicis inimicis.
Nihil dubito, quin hoc Abdias spectaculum*

Abd.
2. 10.
20
ff. 136. 7.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ab. 10. 93.

Rf. 21. 13.

Luc. 22. 13.

IV. Christia nos arguit sceleratos.

præ oculis habuit: etenim eius vaticinium brevissimum est, & quasi totum in hoc quod diximus comprehenditur, & juxta D. Petri sententiam de Passione & morte Christi loquitur, de qua asserit omnes Prophetas fuisse vaticinatos. Quomodo igitur de illa vates Abdias his locutus est argumentis? Firmiter mihi persuadeo, præsentem spectasse historiam, quod inimici Christum circumceperunt: Circumdederunt me canes multi: liberum habuerunt in personam eius accessum, ex concessa illis ab ipso licentia: dum ait: *Hæc est hora vestra & potestas tentabitur.* Ex hoc manus iniecerunt in eum, & nedum inter se vestimenta illius partiti sunt, ac tu cam, super quam sortem jecerunt: *Super Hierusalem miserebant sortem*, sed vsque ad sanguinem cordis illius venis absconditum emiserunt. Tunc latro proximus illi, qui saltem ut eius confors, & poenæ participes, eius in se suscipere debuisset causam, nedum hoc non agit, sed insuper & se prodit hostem, factioni copulatur homicidium, & illata ab illis confirmat ipse cõvicia, *Alios saluos facit seipsum non parit saluum facere.* Cum illis pariter vociferatur: *Si tu es Christus, saluum fac te ipsum & nos.* Vult te laerilium! exprobat Propheta: *Tu quoque es quasi vnus ex eis? Operiet te confusio, & peribis in æternum.* Quis tantam sibi periuadeat animi peruersitatem? Ecce quàm se sapientem ostendit hic latro piissimus, quàm aptè socium redarguat, atque per hoc excuset, ut culpam suam reus agnoscat. *Tu quoque es quasi vnus ex eis.* O quantis hanc licet obijcere reprehensionem Tu quoque Christiane te Christo crucifixo statuis ad veritarium: cum de quo crucifigens clavis scelerum tuorum acutissimis? Quod enim spinis coronauerunt illi, qui in illum non crediderunt, malum est: sed quod illum tu superbie tue spinie coronas, tuis flagelles impudicus luxuris, illi potum sel propines & acerrum non satiabilem venis ingluuis? Quod eum prouocat ad iram Maurus, Arabis. Gemilis, qui nec illum agnoscit, nec est ei vicinus: porro, *Tu quoque es quasi vnus ex eis.* Ut parum cum illis vitam agnosceretis Dominum hunc commouens nequitiis? *Neque tu times Deum?* Quod eum non timeat Paganus infidelis idololatra: sua namque excus est infidelitate, porro quod nec tu, qui nosti quisiã sit, quid ipse tibi fecerit, & credis quod ille qui te piissimã suã relemis misericordis, strictissimã sit iustitia iudicaturus?

§. 9. Diferntis latro in paritate panis, disparitatem causa, ad eximiam Christianiam.

ET nos quidem iuste: nam digna saluæ regimẽ hinc autem nihil mali gessit. Perpende quatenus cogitationes ut ablutæ, ita vialignæ diaboli & ministro:um eius, illæ fuerint quas Deus singulari permittit: ut prouideat, disponat ex illis quod intendebat edicere: ut nãpe ut causa Christi causa mortis innotesceret. Dicitur latro (inquit D. Augustin.) *Neque tu times Deum, quia eadem damnatione es: q. d. Amice confiteor, quod eiusdem poenæ participes, & ad mortem ut ille condemnatus, quidquid in illum Plator & blasphemus enomueris, in tu rege: hoc condemnationem: in quo scimus inter eos poenitentiam veni statuis: in quo alterum iudicis, ipsum condemnat. Possimus illi cum D. Aug. istum obijcere: qua ratione optime latro, ut credamus Christum parit reum & socium poenæ damnatum? Quis agit à latro? Sicut incipiens, scimus tibi Dominum fuisse? Non hoc intendo, respondet ille, sed explico me claris, quod siquidem in poenã sit peccator, in castitate men sit magna disparitas, & quem idem genus supplicium, absoluat innocentia Nos reus latronum digna patimur, & luadet aequitas ut capite poenã respondeat. (a) Hic autem nihil gaudet quod non optimum sit: à capite ad calcem diligenter inspectus, nulli subiacet noxæ; & cuius est criminis expers: unde non proprie sua aliena luit ipse scelera purissimus: Sic agens, quod propter damnationis conseruatum, tunc quoque confitemi fecerit Dominum, sub excusis conuersionem dicens: *Es nos quidem iuste Chr. siip autem nihil mali fecit.**

Notat præfatus D. August. multis locis hoc Christum imer alia à Patre suo postulasse, ut ipso in cruce iam suspensio, ejus causam manifestaret, quod propria scilicet non bouet peccata. Hoc verbis illis Davidis indicat: *Quis me Deus, & disferne causam meam de gentibus sancta.* Donatistæ suis ita pertinaciter adhaerabant erroribus, ut pro ipsis damnati melius illos non reuocarent, sed etiam ex ipsa morte quã noxii pledebantur, gloriarentur, se Martyres esse iactantes, dicentes quod per hoc crucis essent gloriæ participes, imo & Christi, qui in cruce suspensus expiauit. Illis respondet D. Aug. supponens nullam illis suppente rationem.

... qua sibi blandirentur de cruciatu, quem patien-
batur: Martyres, imo & ipsum Martyrum ca-
par Christus: si causa non sit eadem: quia
Martyrum non facit poena sed causa. Quocirca
Christus non subdit dum ait: Beati qui perse-
cutionem patiuntur: sed addit: propter iustitiam
crem honorificum non est pati culpa reum,
sed provinitate: pro sanctitate, pro castitate
pro fide, pro Deo. Idcirco postulat Christus
in quotiescumque inter peccatores aliquam lu-
dit poenam, clare causa eius discutitur, &
eum similitur: quod & Pater ad amulum im-
plevit. Quando nascitur circumciditur ut pec-
cator, & eadem qua peccatoris poena configi-
tur: prout dicitur: Angelum, qui statu-
it, ut in hac occasione nomen illi imponatur
Iesus: q. d. si tandem toleret poenam, ex di-
vina tamen ratione: non enim circumciditur
quia peccator, sed peccatores saluaturus. Quan-
do cum illis baptismum properat qui propi-
os coram Dia. Joanne culpas agnoscebant: de-
terat Pater: q. d. quamvis eodem gradatur
inerte, eadem suisque humilitate, causa
tamem distinguatur, & hoc ipsum vox sua di-
vina declarat, quæ profertur: Hic est filius
meus etc. Et Dia. Joannes: Ecce Agnus Dei,
ecce qui tollis peccata mundi.
I. Verumtamen hoc potissimum togat Christus,
ut dum medius inter duos latrones crucifigi-
tur, & eidem cum illis supplicio crucis subia-
cer, tunc illius: & mors à cruce morteque dis-
tinguatur aliorum. Huic filij sui petitioni Pa-
ter annuit. Quis igitur substitueret hoc actu-
rus, & qui manifestè discrimen aperiat inter
quem Christi & ceterorum cum eo pendenti-
um? Habens permititit periculis illis Dei-
colis: etiam in pravo. suo ac veripelli consilio
duos illi affiguit & accipendunt latrones, ut cum
illo in cruce moriantur, & ipse medius inter eos
ut eadem vult poena, eandem iudicent & cul-
pam. Ag te sedulo: cogitationes etenim ve-
stra dumno vram detinuit, parantque consilio:
Ipsi preparantur cogitationes: per hoc habet, qui
hoc discrimen indicet & testetur differentiam.
O quàm præclarè perficit hoc latro Christi
comes: Supponit verum esse, omnes eadem
damnos esse poena, idemque perferre suppli-
cium: in eadem damnatione: porro confessim
differentiam exponit: Nos quidem iuste nam dig-
na facta veripones: hic autem nihil mali gessit.
Vident inquit D. August. qualis et peti-
Christi satisfaciatur: Non querit Saluator no-
stræ illius discrimen inter poenam & poenam;

omnes enim eadem complectitur, sed inter
causam: unde non ait: *Differere poenam meam,*
sed *causam meam.* Nos propter peccata nostra
morimur; hic autem nequaquam, nulli etenim
obnoxius est; sed propter aliena Prædixerat
Christus per Iaiam: *Torcular calcavi solus,* &
de genibus non est vir mecum. De torculari lo-
quitur crucis, hoc solus calcavi. Quomodo Do-
mine mit An binos alios non habuisti socios?
*Ducebantur cum eo alij duo, & cruci xpi sunt cum
eo, unus ad dexteram, & unus ad sinistram.* Quo-
modo dicit: *Torcular calcavi solus?* Sic est,
quamvis enim alij torcularia crucis suam
premerent, in illis propria sua calabant, flagi-
tia, pro quibus luebant meritaque poenas ho-
ma à se patiebantur. Porro torcular alienorum
seclorum solus ipse Christus calcavit: etenim
nullum habuit sibi proprium. Hoc ipsum latro
manifestat: *Nos quidem iuste nam digna facta re-
cipimus: hic autem nihil mali gessit.* Mos erat
antiquis, ut refert Theodoretus in sacrificiis
celebrioribus, ut dum illa offerrent inter spira-
tos illos vapores ignis & sanguinis effusi, ut
quidam adesset canora voce, qui loco stans al-
tiori, cunctis adstantibus acclamarat; *Sancta
sancta: præcul esse prophetam.* Quo sacrificij no-
tabat sanctitatem cuiusque virtutem iuxta fidem
illorum; q. d. Nihil hic non sanctum; fors
omnis impudicitæ cogitatio eliminatur; sanc-
tum est sacrificium & factus; non est hæc
hostia maculata, nec quidquam in ea abomi-
nandum, quodue Dei, omique sanctorum of-
fendat oculos. Totum Deo gratum est tantæ
que efficacæ, ut sanctos efficiat. Iam offerre-
batur supremum & excellentissimum sacrifici-
um, quo litari non poterat ad honorem Dei
aliud eminentius, ad mundi remedium, & sanc-
tissimæ institutionem; suadebat æquitas, ut
inter verberum strepitus quibus sanguis effu-
debat, & inter fumum quem ignis Pharisæ-
cæ malitiæ prouocabat, esset aliquis qui de lo-
co eminentiori proclamaret: *Sancta sancta.* Hoc
latro complet ita opportunè ut per hoc testi-
monij illius confirmetur veritas.
Expendit D Hieron testimonium maxime
fide dignum hoc ceteri, quod quisquam de alio
profert ea occasione, qua liquido constat, quod
cum nullus potuerit mouere respectus ad adu-
lationis lenocinia: *Fidèle testimonium est, quod
causas non habet metuenda: & vitæ præconium
assumens illustrius Domine Rom: æ no-
mine Probæ auæ filix sibi deuotissimæ Demo-
triadis, supponit, suo fidem adhibendam esse*
8 f 3

III.
Quon o-
do Chri-
sti stor-
cular so-
lus calca-
uerit.
IV.
Mos an-
ti quo-
rum in
sacrificiis
V.
Quale
dum sic
fidele te-
stimoni-
um.

testimonio: quia non hoc de illa profert, eo tempore, quo Romæ moraretur ductis accumulata splendens clarissima progenie nobilit, prole fecundissima Consulati: iam enim inquit hæc omnia transierunt, & ipsa Proba ad atrium secessit cubiculi pauper, putredine & pcedore obdita, iam ad vltimam prope rans

D. Hic vita lineam: Non potuerunt minus necesse Epist. 9. ad me: neque enim laudavi in ea aliquam antiquita- Salu. in tem generis, diuitiarum & potentia magnitudinem, ter pime, videntis vero que alij forsitan interrenaria oratione & Epist. 8. laudauerunt: nunc cellula monasterij, vltis cubus, ad De. vltis que contempta, & atas vicina morti, breui sine met. ante. saporis viuacum caret omni assecrationis infamia med. 10. r.

O perduelles, affigite alto crucis stipiti sa- grem hunc: hoc enim mihi opus est, volo- que fieri. vt fiat, qui inde sanctitatem proclama- ret facilius, eius effectus, quod sanctum sit, nulla macula respectum, & ab omni malitia parissimum: Nihil mali gessit: tantoque sit e- ius testimonium fide dignius, quanto cum

VI. Christus innocens a latrone declaratur.

Hebr. 7. 24.

Christum oculis intuetur carnis, sanguine fluentem, moribundam & expirantem, constat evidentiis ab omnib. sibi muneris loco confestim. O latro sapientissimus, multa dixit Dni Paul. postquam tertium ascendisset coelum & diuina didicisset mysteria, tandem magna proloquitur emphasi hanc Epithetorum litaniam: Tunc docebat vt nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, & excelsior caelis factus, qui non habet necessitatem, quotidie quemadmodum, sacerdotes: prius pro delictis suis hostias offerre, deinde pro populi. Verum tamen hæc omnia latro vnico verbo complectitur: Hic autem nihil mali gessit. Ecce sanctum sacerdotem, sanctum sacrificium, & efficax vt sanctos efficiat: Nihil mali. Non hoc immolat pro delictis suis, quibus nullis est obnoxius, nec pro se patitur, nec enim vel minimum patitur in se defectum: Nihil mali. O latro, an ad dicta non attendis? Perpende quod omnia eius opera non videris, quæ hic fecit, nec semper illi corpus adfuerit: forte namquam tua vita cum videris, & ignoras qualem ipse duxerit: Nihil mali. Confidit, est etenim vita longa, plures occasiones, humana inhumanitas ingentis diaboli technæ periculosa: quid nostrum forte ceciderit in aliquod peccatum, in cuius punitiõnem Deus illum ad hoc traxerit iulle supplicium: Nihil mali gessit. Attende quod licet in opere non peccauerit, nihil tamen facilius quam verbo linguaque labi: sapiens concionatus est, multa docuit, & plura dixit, & hoc habemus a

Spiritu S: In multiloquio non deris peccatum, qui scis num forte in verbo aliquo malo non offenderit: Nihil mali. Quid plura? quomodo derisendas nec opere nec verbo deliquisse, forte vana aliqua cogitatione potuit inquinari: & ipse non ignoras, impossibile esse illas ita corroborare: David etenim dum minus cogitat cor suum dolet variis distractum abuisse cogitationibus: Cor meum dereliquit me. Qui scis num in his inconstans defuerit? Nihil mali: Responsum tellari hoc erat & confiteri ipsam verum esse Deum, cui David asserit esse propriam in omnibus iustitiam esse, sanctum & innocetam: Iustus Dominus in omnibus viis suis, & sanctus in omnibus operibus suis. In omnibus viis suis in intellectu, in voluntate, in omnibus suis iustis actionibus. Nulla creatura in omnibus suis actionibus sancta est, nulloque defectu inquinata.

De mortalibus asseruit Salomoni. Non est homo iustus in terra, qui faciat bonum, & non peccet. Et de iustis protulit, tantis illos obuii defectibus vt desipies in die cadat iustus. Quid aucto & ipsi Angeli mundi non sunt a defectibus, ex veritate actuum intellectus ac voluntatis, eo modo quo SS. PP. declarant illud quod amores ille Job dixit: In Angelis suis reperit praucitatem. Non illum habere defectum, nec eius villo pollui re. Iste stigio. Deo proprium confitemur quocæcæ opareus Isaac in throno suo residens fortissimus, diuinitatis suæ confirmationem, a patris circumcinctus ab utroque latere Seraphinis, hoc elogium intonantibus Sanctus, Sanctus, Sanctus, Precipit Pater cælestis omnibus conuictus, quod ille qui throno crucis sublimis pendet, ita sit Deus, unde Seraphinum delinuit: Ille namque qui de nihilo tenebrarum eduxit Seraphinos, hunc modo de tenebris eduxit peccatorum vt mundum illuminet. quatenus exponat, quod ille, qui velat peccator: mortuus, iudicium peccator non sit sed purus, innocens, actus vt Deus, dicendo: Hic nihil mali gessit, quod idem in re est ac si dicit: Sanctus, Sanctus, Sanctus, quia Sanctus idem est ac purus & mundus, vt autem ex integro talis sit, esse debet in tribus: in cogitationibus, verbis & operibus. Hæc omnia vno verbo complectitur: Nihil mali gessit. pura sunt eius cogitationes, pura eius verba, pura sunt eius opera. Manus quædam incognita (quam quis moueret ignorabatur, nos suam intelligebat ipsa scripserat) scripserat in patre verba quædam intellectu distinctissima. Cernit hanc Rex Balchassar, cernunt & Principes, cernunt & optimates, alterantur cernunt

non modicè, nec eius quis nō sit interpretatio-
nem. Non expedit sic manere, ut non sit aliquis
qui scripturam nō tamque exponat: suscitatur
Deus Danielē, quem ad hoc illuminat, ut ipse
negotium expediat, & absente producat in lu-
cem operatque abscondita, Pilatum esse dix-
erunt mox quādam exarantem causam mor-
tis Christi Saluatoreis & eum nesciret, quid
sciret, agitur motusque Dei Spiritu, velut
lingua Calphæ Pontificis, notissimam hanc ex-
tra scripturam: *Hic est Iesus Nazarenus Rex Iu-
dæorum.* Turbantur Principes, & optimates, &
ad mortem si que commouentur, consentique
hoc inconfuturum, vnde magna postulant instan-
tia illam eradi, eo quod eorum iudicio, casus
non conueniat præfenti. Sciat Deus ut qui-
dam prædat Daniel, cui suum infundit spiri-
tum, lucem & gratiam, qui hoc exponat,
clareque testetur, hac scriptura mortis Christi
causam contineri: qui moritur, quia *Hic est Ie-
sus*, hic est Saluator: quod si non capiunt, qua-
ritone hoc illi conueniat: sciant, quia *Hic ni-
hil mali gessit*. q. d. Declaro, quod non moriatur
propter alicuius culpæ reos, quia nulla immu-
dus est, sed generis totius humani culpas hinc:
etiam ut illud ab omnibus eriperetur, homo
requireretur, qui ab omnibus esset liber & in-
tegrus, & nec opus illi foret propria soluere de-
bita, ut perfecte solueret aliena.

f. 10. Hic vero nihil mali gessit. *Modò
Deus eduxit de tenebris lucem, sicut in prin-
cipia mundi, ut eum illuminet.*

A Videmus primum Apostolum, & prædi-
catorē crucis Christi, imò Christi et u-
cti, qui dicere possit: *Nos prædicamus:
Christum crucifixum*, ita primum ut D. Paulum
omnesque Apostolos antecedit: dum enim illi
fugam turpiter arripuerunt, & animo deficiunt, &
ex parte retrocedunt ab eius sequela & discipu-
larum ipse se tunc Magistrum ostendit, inquit D.
Chrysol. *arguitur prouide ut omnes eum ut ta-
lem habeamus & uere temus.* *Oculus fides color: non
dicitur iura ueritate cognoscit: non erubescimus
tali in accipere Magistrum.* Doctor effectus, &
in uelud crucis exaltatus Christum prædi-
cat ceteris omnibus an error, & sibi potuit as-
seruere, quod postmodum D. Paulus: *Deus qui
deus de tenebris lucem splendescere ipse illuxit in
cordibus nostris ad illuminationem scientie clarita-
tis Dei in facie Christi Iesu.* Opus Deo propri-

primum fuit hoc primum, quando toto orbe ad-
huc incompósito, elementis inter se confusis, &
immensis omnia cooperiente chaos, densissi-
missime inuolente tenebris (*Terra erat, inanis &
uacua*, alii legunt: *Incompósito, & tenebre erant
super faciem abyssi*) ex illis lucem eduxit clarissi-
simam, nempe solem qui totum illuminet mun-
dum radiis lucis suæ fulgentissimis, quibus il-
las omnes dissipet fuget, & disperdat. Hæc est
illa, inquit Apostolus, quam in nobis produ-
xit admirabili latrone. Tota terra inanis erat
& incompósito, cunctaque tanta tenebrarum
confusione perturbata, quanta patet ex his que
Hierosolymis agebantur. Totus orbis spissa la-
borabat caligine in cognitione Christi crucifi-
xi: nunquam ita palpabiles quis uidit tene-
bras, atque dum toto spectante mundo crucifi-
xus occubuit. Illas optimè Deus declarauit per
profundas illas quas induxit ea hora, qua Salua-
tor in cruce sublimis extollitur: *Tenebra factæ
sunt super uniuersam terram*: etiam tunc
quasi omnes, qui prius enim agnoscebant, sese
subduxerunt, cumque non agnouerunt: &
lux in eis aut extincta est aut uehemen-ter ob-
scureta, quæ prius de cognitione Dei in illis
effulserat.

Deus qui in orbis exordio de tenebris lu-
cerna eduxit, hic illam producit, & accendit
ut lucernam splendidissimam in medio nebulæ
cordis obscurissimi latronis qui dicere possit &
gloriarī. *Ipse illuxit in cordibus nostris.* D. Au-
gust. legit: *Ipse claruit*. q. d. corda nostra clara
reddidit instar solis, tale reddidit huius: ad
quid? *Ad illuminationem scientie claritatis Dei.* Ad
illuminandum in euidenti scientia clara, di-
stincta & explicita Dei cognitione. In eum si-
nem ordinat, ut hic uelut sol & lucerna loco
statuatur aliorum. Vñ perduelles, qui latroem
in cruce suffigitis, ad grauiorem Saluatoris ig-
nominiam, & quàm potestis loco sta utrius alio-
ri, quatenus e vicino conuictis & sublatatio-
nibus illum ualeat obscurare, ac furorum eius
tenebræ in ipsum Christum redundent densissi-
mæ: Hic vos ipsi risu exponemini, & hæc
mentis uestræ cogitatio Deo militabit: *Ipse præ-
paratur cogitationes*: si namque super candelæ
bicum crucis lucernam attollitis mortuam, fumi-
gantem, ut blasphemias & opprobria euo-
mar in Christum, hic illum accendet igne & luce di-
uini sui spiritus, quæ accensus in medio palpa-
bilitum harum tenebrarum totum mundum in
cognitione Christi crucifixi illuminabit, & sic
In facie Christi Iesu.

Gen. 1.2.

Matt. 27. 41.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

I. Quid sit in facie Christi. Gen. 32. 10. Duas hae verba patiuntur expositiones: prima, q. d. quod hae lux & cognitio procedebat de facie Christi; vt idem sit in facie ac Perfaciem: sicut illud: In baculo mo transiit iordanem id est, Per baculum meum; Nec non alud ad illud Moyfi: qui cum ascendisset verticem montis, essetque cum Deo; ex familiarum eo presentia, & communicatione, tanta tamque supereminens radiavit in eo lux, vt facies eius solis splendori esset aequalis: porro erat hae talis lux, quae nedom intuent um oculos non illuminaret sed insuper & suo fulgore penitus excoecaret. Non sic sentiendum de facie Christi: quae licet spuis obfita, sincta sanguine, confusa pugnis, & liuida vulneribus, sol tamen est radios emittens lucis, & lucernas faesque facendit intellectum, vt patet in hoc latrone perfectum, cui tantam infudit diuinae suae personae, ac mysteriorum cognitionem, vt sua luce mundum illustreret vniuersum, vt Christum cognoscat: tam obsecris plagatum tenebris obfutum, sanguine, poenis, & ignominis in cruce execrandum.

26 Hae sit secunda, in facie Christi Iesu, q. d. ad honorem & gloriam Christi, ad hoc etenim hae accenditur candela, & lucerna huc tanta lux communicatur, vt ad nominis Christi exaltationem mundo voce canora ac clamorosa laudatorem eius protelletur & innocentiam, deatque eum designans in particulari pronomine de monstratio; Hic nihil mali gessit, q. d. Ne illum abnegaueris eo quod medius inter latrones in cruce pendat, nec enim illi crux suorum est poena peccatorum cum nulla habeat sed altare in quo magnus ille sacerdos, sanctus & innocens sacrificium offert valoris infiniti nostraeque reconciliationis antidotum.

Hinc mihi persuadeo quod dum hae verba lato profertur, & illustrem hanc emitteret confessionem, cum voce submissiori socio suo fuisse locus eum impietatis accusans & arguens, vocem ita deuuo exulerit vt audiri potuerit per totum Caluariae montem, id circouaque dixit D. Athanasius, quod per illam obliuifecit, & reuertitque diabolum, Ad Lib. de Sa vere obfupuit diabolus, & magna anxietate, haestationeque desinebat, imo & Diu. Augustinus hoc insinuauit, Praedicat saeculi iudicium, Regemque saeculorum, factus ex latrone confessor. Ad D. Avo. hoc igitur primo hae lucerna statuitur vt illustrem sibi maximè vicinum, alterum scilicet latronem, atque illi, Charissime & comes fidelissime, precor attende quod quamuis vna

eademque omnium sit poena, non vna tamen eademque sit causa supplicii: Nos quidem esse Cong. ut humeris nostris hae cruce imponatur tolerandae, quia proprius poenae locus, & condigna poena, est culpa, qua nos ambo plus facis inquinamur, vnde Digna saluati. Verumtamen quae huius a humeros, cruce graui, talis non est, tunc autem corde illi liquefuit, & ad vim ignis amoris effuso in torretur a quatum, conuersus ad Dominum, & vt quantum potuit, elata, vt eam totus mundus audiret, exclamat; Hic autem nihil mali gessit. Nihil egit, nihil dixit, quod non sit rationi iudicioque conforme. Perferentur enim quocumque voluerit a plana pedis, vsque ad verticem, a primis vnguentis vsque tunc dum exipiat, nec vnum (Sed) in illo reperiret arguendum. Pharisaea molitur quisquid poterit iniquitas, contilia sua cogat Principes, conuocent, subornent: & instruant testes suos sacerdotes; populum inimici illius accretis instigent; sua Praeses intret tribunalia, audiat illum teniel & bis, multa ab eo se scietur; populo post verificabitur illud, Hic nihil mali gessit. Hanc veritatem, donec superet in me huius non dimit. am. sed propugabo constanter illius, & si terminus longior fuerit, vique plures dies illis eam sustinebo. Hanc ego tenet fieri confessionem, hanc mordicus tuebior: quoniam mihi vita comes fuerit, & hae gaudens robur animam conditori. Brachia mihi stupent sigae, manus horrent clauis transfixae, pedes haerugue terebrantur, corpus eruci pendulum adhaere et, nihil mihi praeter labia linguaque sepe rest, qua quod corde sentio, publicabo. Hic nihil mali gessit. Et facis conuersus ad Dominum profundissima humilitate, capite quantum locuit, inclinato, cordisque genibus demissis, cum corpore non posset quandoque dem restatatus vinculisque penderet immobilis, sic ait. Fleto genua cordis mei, deuuo vocem altius attollens ardentibus offusus lacrymis deprecatur. Domine, memento mei, dum uenero in regnum tuum. Non quod te videam unde quaque ligatum te distitero, mi Domine illustratum, nec quod te loquam derelictum seruatorumque delictuum obsequio vilsacio mi Rex serenissime, nec quod te cernam tot plagis saecum, tanquam ab omni populo irratione vilipensum, te facio minoris, quin imo te vt Drum meum aborro, vt Dominum meum confiteor, vt Redemptorem publico, & Regem gloriae suspicio Rex es eminentissimus, sedes tibi dare conuenit in Regno

II. Lato Christi tuetur in nocentiam. D. Ath. Lib. de Sa vere obfupuit diabolus, & magna anxietate, haestationeque desinebat, imo & Diu. Augustinus hoc insinuauit, Praedicat saeculi iudicium, Regemque saeculorum, factus ex latrone confessor. Ad D. Avo. hoc igitur primo hae lucerna statuitur vt illustrem sibi maximè vicinum, alterum scilicet latronem, atque illi, Charissime & comes fidelissime, precor attende quod quamuis vna

Regno caelesti, & coronas infiniti valoris im-
peritii, Reges creare potes regnorum Dei.
Nos mihi hoc carogo, vt locum sedemque ali-
quam designem, hoc tantum exopto: *Domine
memento mei.* Mi Rex hinc cum protinus desce-
ndas, ne me (amabo) derelinquas, Domine
mi, cum mundum deserens abeas, ne mei (pre-
ces) oblitiscaris. Ter maxime Deus, cum iam
regnum tuum ingrediaris, placeat tibi vt hu-
ius humillimi, & fidelissimi tui serui recorde-
ris: etenim te labijs confiteor, te lingua pro-
fiteor, oculis veneror, corde diligo, anima adoro
& vita tibi famulor seruus additissimus.

§. II. Memento mei, Domine, dum ven-
eris. Magna est huius latronis penitentia,
debetque nos talem agere, nostras poenas sa-
tentes esse legimus.

nam suscipit, vt illa se contentum esse liquido
protestetur: *Nos quidem iuste.*
Nocenda eum Diu. Augustini. hinc latronis
precantis verba: *Dum venis in regnum tuum,*
latis conformiter Graeco textui, qui habet, *In
regno tuo,* nam intellexit de die iudicij qui in
S. S. literis vocatur dies regni eius. Quau-
tum intelligo considerat quod Christus in nocte di-
xerat coram pleno sacerdotum consistorio, quod
quamuis eum tunc ligatum captumque cerne-
rent, tamen reuertetur ipse regnatorus.
*A modo videtur filium hominis, venientem in nu-
bis caeli;* quod sic D. Aug. interpretatur. O
64.

Domine Dominorum: peccatorum meorum
grauitas poenatum meretur aeternitatem poena-
que aeternitatis; hoc vnicui te deprecor, vt
mibi tempus indulgeas quo contritus pro illis
satisfaciam, in hac me cruce permitteas vsque
ad vltimum mundi diem, quo gloriosus ven-
turus es iudicare, tunc autem obsecro, mise-
rans memento mei peccatoris. Animum mirare
ad satisfactionem & agendam poenitentiam
promptissimum: obstupescere quam paratus sic
ad disciplinas, ieiunia, vigiliis, cilicia, qui
pro debita suorum scelerum satisfactione tor-
mentum hoc grauissimum vsque in diem iudicij
persevere desiderat. Hac una inter sapientissi-
mas latronis huius numeranda est actiones.
II. Latro
cruicem
libere ac-
ceptauit
pro pec-
catis suis
quia poenas acceptauit necessarias, secusque
patiendi voluntarias ac tanta mentis promp-
titudine, vt paratus sit in ipsum iudicij diem
hac crucis infamia poenaeque plecti, id est mil-
lenis annis, si tantis differretur. Per hoc latro
Consummatum in breui expleuit tempora multa.
Quia licet non nisi vnicuius actus fuerit, illum
tamen tanta expressit efficacia, & affectuosa
voluntate, vt tantum hic illo voluerit, ac si to-
to illo tempore in sumenda poenitentia perse-
uerasset.

Saepe numero lectionem expendimus quam
D. Hieronymus praescribit matronae cuidam il-
lustrissimae Romanae nomine Furtivae, ex Camil-
lorum nativae progenie, quod inter alia pietatis
& utilitatis exercitia, hoc vnicui nos ad salutis
promoveat incrementum, si nouerimus de ne-
cessitate facere virtutem, quam doctrinam eg-
regie profecutus est D. Chrysost. Plusimum
apud Deum mereri potes (inquit ille) si mor-
bos & corporis infirmitates te inuito terroentes
& iacturas te nolente aduenientes, & calamita-
tes quas nolens volensque incurristi, iam il-
lis obrutus, acceptaueris coram Deo in debitum
scelerum tuorum supplicium, cum integre iurip-
T c
lug

27 O latroquem te Apostolum, magnumque Prae-
dicatorem, quanto meliori iure de te hoc
dicimus quod de Asacle: *Cursor velocissimus,*
tantum inquam, vt breuissimo tempore
ceterorum peregrinantis spatij quantum alij horis
quam plurimis. Merito tibi hoc occinimus:
Consummatum in breui, expleuit tempora multa;
placuit enim erat Deo anima illius. *Consummatum*
in breui in omni sanctitate & hoc quod vixi fan-
tissimi vix placitis annorum curticulis asse-
quatur, hic puncto temporis obtinet, vt fan-
tissimum distans euadat & consummatum, tantumque
perfruas, vt dicat Diuus Augustinus: *Cito*
repleuit eum Spiritus Sancti eruditio. Perfectissimum
studium fuit & primo: in poenitentia, cui pal-
mam non espuerunt etiam hi, qui plurimos il-
los, si facerent annos consecrarent. Perfecta poeni-
tencia culpa requirit cognitionem eum dolore
& humili eiusdem confessione, cui adiuncta sit
integra satisfactio. Latronis attende poeniten-
tiam, quam clara suorum scelerum cognitio,
quam humilis confessio, quam perfecta & supe-
rabilis his verbis notatur laudaturque satis-
factio: *Nos quidem iuste, nam digna facti recipi-
mus.* Talia mea esse fateor delicta, vt pro illis
aliquis dignis essent mille millia crucium. Mille
obnoxius sanis erimibus, quorum singula tan-
tum merentur, quam unum fero supplicium. Hoc
indicit his verbis: *Digna facti recipimus.* Hac
cognitione cuncta poenitens detestatur crimi-
na, panderetque illa castigari: in quorum sa-
tisfactionem hanc tali cordis poenitudine per-
Natare Basi, de Lantana. Tom. II.

fius in Deivoluntate resignatione. Triplicis species filios potest quis hoc in mundo habere, quosdam spurios, qui ex natura sua, iuxta legum decreta, paternæ hereditatis sunt omnino incapaces. Alii sunt legitimi, qui ex natura sua sunt heredes, quibus hoc competit sanctum:

III. Triplicis species filii & opeta. Rom. 8. 17.

28

Ita discernendum de tuis operibus, quæ sunt veluti filii tui: quædam sunt ita cælestis hereditatis incapacia, ut nullatenus eam possint obtinere: & hæc sunt ipsa peccata, de quibus Apostolus:

Ephes. 5.

Hoc facite intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus, aut auarus, quod est idolorum seruitus, non habet hereditatem in regno Christi & Dei. Alia sunt legitima, opera nimium facta cum adiutorio diuinæ gratiæ ex eius amore, qualia sunt actus fidei, spei, & charitatis, & virtutum moralium, quæ iustus & amicus Dei operatur, quibus de iure competit gloria cælestis hereditas: unde & eam Dominus talibus in die iudicii retribuere amplissimam dicendo: *Venite benedicti Patris mei, possidete patrum vobis regnum à constitutione mundi.* *Ejus enim est delictus mihi manducare: sicuti & delictus meus potum est.* Sunt & alia illegitima, scilicet poenalia, quæ nobis repugnant voluntate proveniunt, quæ ex hoc quod nostræ repugnant voluntati, non possunt esse legitima, & meritoria: hæc autem legitima reddi possunt, & digna fieri cælestis hereditatis, si de novo acceptentur coram Deo, Rege supremo, & diuino eius adiuti subsidio illa admittamus vt nostra, hoc est, vt debita in scelera nostrorum condignam v. iudicam, & executionem submissionis, quam nostra debet volumus per omnia diuinæ, quando morbum admittis, & a sibi placere, teque velle hunc pro peccatis tuis perpeti, & quia sic diuine placet voluntati: atque eodem modo pauperatatem, persecutionem, aliaque calamitates. Hanc viam ingressus est Iob tribulationibus suis poenisque contritus, ita Chanaanæ mulier voluit, iam fecit sibi calumniam qua Christus eam vt canem excipiebat. Nec aliter sanctissimus Lazarus & mendicus ieiunia illa extrema coluit, quæ fame deficiens pro amore Dei libens sustinebat, vt notat Diu. B. fil. & nos alios diximus huic argumeto in-

Matt. 25. 34.

Hom. 1. de ieiun. Supra Eio. 9. cit.

herentes. Hac arte, vt pote prudentissima sibi

consulto datus: illum etiam crucem ad quam iuste contra voluntatem suam fuerat processurus, & in qua iam etiam nolens pendebat, acceptavit, conuersus ad illusterrimum Regem & in eius conspectu de nouo illam admittens, vt pote debitum iustumque facinoribus suis supplicium: *Fuit illi cruce sita D. Ambrosius, a. 380. portulit non tam supplicij damnatio, quam sicuti occasio.* Huic adlungo D. Hieronymus, h. *Tamulo micitij pacem, martyrium.*

Nec ab his diluider sententia D. Augustini, quam opportunè p. ofer. Ianfen. nam excedens doctrinam D. Cyp. iani, latronem huic in album referentis Martyrum, quærit, quæ ratione possit illud fieri? & respondet, hoc factum fuisse, quando cruce suspensus, ad quam pro scelerebus suis damnatus fuit, ad Deum se conuertit, & coram eo illum pro scelerebus suis acceptavit, Christum publicè confessus est, & crucifigens animo atque intrepidus, vt desipulum non ita gerere cœperit, quasi qui crucem illam admittit, & mortem patiebatur propter confessionem, quam de Christi diuina persona facta, bat toto audiente mundo, frendentibus hereticus inimicis: *Tanto namque pondere appetitæ est tantumque voluit apud eum, qui noui appetit, quod confessus est Dominum crucifixum, quantum si fuisse pro Domino crucifixus.* Cognata est, inquit S. Doctor, eximia vis nostræ voluntatis coram Deo: et cum pro eius mensura, est & mensura proximi, quod nobis retribuit, & hoc dicimus coram eo agere, quod cum illa operantur vel operari desideramus.

Hoc est, inquit, quod viros sanctos tantopere demulcet, & spe certissima monachos re-creat sanctissimos. Adest aliquis cui non nisi velle est iugurium, de mundo secedit, huic pro Deo renunciat. Quæ hic potest spe fulcra? Si opus illius attendas, exiguum est admodum, quia opus in se paruum fuit: potro quando videns eum ad angulum vnus cellulæ retulit, eius atque voluntatem, quæ velle hoc dimisit iugurium, quomodo dimisit illud? An hoc dimisit quia vix vilius erat momenti, & quod si pretiosum fuisset, non reliquisset? vtiq. ergo parum recipiet. Potro, si tali voluntate delectu, quod si, sicut possidens illud solum velle iugurium relinquit, ita propter Deum omnia mundi diuitias promptus abnegaret, cunctisq. palatis renunciat. Imperio libus, imo teni uerbo, si Dominus illius esset, extra & eorum est, quod retribuetur ei quasi id totum Dei gratia deservisset, in cuius oculis affectus inter-

Dicitur: *Conuerit se aliquis, dimisit celum, turbantur, & ad mortem usque commo-*
uentur solo crucis audito nomine. Gentilibus?
Insolentiam adstant, & ut mentis errandem
explodunt: quod Dominus ut malefactor pro
seruo occumbat, patiaturque abiectione: Nos
prædicamus Christum crucifixum, ludæis quidem
scandalum, gentilibus autem insipientiam.
 Hæc est illa fides (testante D. Ambr.) huius
 lætonis eminentissima, quæ utraque hæc con-
 fitetur, quando iam crediti erant operosiora:
 nec enim tunc Christus miracula faciebat in
 Diuinitatis suæ signaculum, sicut in vita: nec
 se gloriosum ostendebat sicut in Transfigura-
 tione: sed ea tantum patiebatur, quæ notum
 videbantur aliena, sed insuper omnino creden-
 dis de ipso contraria. Nihilominus hic & in hoc
 statu credit eum Deum verum, unde & illi no-
 men Deo proprium imponit, nempe Dominus
 absolute. *Domine*: deinde Regem proclamatur reg-
 nomini non huius vitæ terrenorum: iam enim
 liquido constabat Christi temporalem vitam ter-
 minari finemque accipere, sed æternorum: nec
 non declat, quod hæcenus mundus ignora-
 uerat, mysterium scilicet crucis ad excellentiam ten-
 dere glorificationem, non autem opprobrium
 adferre patienti: tandem eius præco clamant in-
 nocentiam testaturque innocium mori, & pec-
 cata luere alienas: *Nihil mali gessit. Et. Domine*
memento mei Et. magna planè (testem prodaco
D. Ambr.) & admirabilis fides, quæ Christum cru-
ifixum glorificari magis crederet quam pati.

§. 12. Memento mei Domine. Tam excel-
lens est huius lætonis fides, ut in aliquo
vincat Patriarchatum imo & Abrahæ fidem.

Secundo perpendamus, eminentem huius
 lætonis fidem in quo singulariter illa re-
 pendet quam sic extollit D. Ambr. *Magna*
& perfecta fides in latrone fuit, magna planè &
absoluta. Cuius hæc dat rationem: etenim
 articulus fidei nostræ omnium grauissimus ac
 difficillimus hic est, ut credamus, quod ille,
 qui moriebatur claus in cruce confixus per
 manus hostium suorum, verus erat Dei filius,
 quodque pro illis toroque redimendo mundo
 moriebatur. Ardua credit quisquis hoc credi-
 derit. Præcipit hoc Dominus propheta suo E-
 zrahelico prædicare, ut ille responderet: *Domine*
ne mihi quis aures huic præbebit fidei: vel cui
persuaderi poterit, Dominum illum esse glo-
rie, qui tantis obrutus doloribus poenitque
cre. moritur: & eum esse vitæ auctorem qui in cru-
ce suam perdit ignominiosus? & eum esse æter-
ne Misericordiam Deum, qui de probrolo slipite
decidit tantam sustinet abiectionem? Domi-
ne quis credidit auditus nostris, & brachium Domi-
ni cui reuelatum est: non est ei species, neque de-
cor, vidimus enim & non erat aspectus Et. D. Paul
chripit crucis mysterii præconium, & hic non par-
va occurrat difficultati: cui hoc prædicabitur?
Ludæi: hoc ipsi scandalum habent & offendi-

culum, turbantur, & ad mortem usque commo-
 uentur solo crucis audito nomine. Gentilibus?
 Insolentiam adstant, & ut mentis errandem
 explodunt: quod Dominus ut malefactor pro
 seruo occumbat, patiaturque abiectione: Nos
 prædicamus Christum crucifixum, ludæis quidem
 scandalum, gentilibus autem insipientiam.

Hæc est illa fides (testante D. Ambr.) huius
 lætonis eminentissima, quæ utraque hæc con-
 fitetur, quando iam crediti erant operosiora:
 nec enim tunc Christus miracula faciebat in
 Diuinitatis suæ signaculum, sicut in vita: nec
 se gloriosum ostendebat sicut in Transfigura-
 tione: sed ea tantum patiebatur, quæ notum
 videbantur aliena, sed insuper omnino creden-
 dis de ipso contraria. Nihilominus hic & in hoc
 statu credit eum Deum verum, unde & illi no-
 men Deo proprium imponit, nempe Dominus
 absolute. *Domine*: deinde Regem proclamatur reg-
 nomini non huius vitæ terrenorum: iam enim
 liquido constabat Christi temporalem vitam ter-
 minari finemque accipere, sed æternorum: nec
 non declat, quod hæcenus mundus ignora-
 uerat, mysterium scilicet crucis ad excellentiam ten-
 dere glorificationem, non autem opprobrium
 adferre patienti: tandem eius præco clamant in-
 nocentiam testaturque innocium mori, & pec-
 cata luere alienas: *Nihil mali gessit. Et. Domine*
memento mei Et. magna planè (testem prodaco
D. Ambr.) & admirabilis fides, quæ Christum cru-
ifixum glorificari magis crederet quam pati.

Crebro Redemptor noster contendit hoc
 crucis mysterium hominibus explicare, prædi-
 cens, se in illa moriturum, sed ad hominis sui
 sanctificationem & exaltationem: unde semper
 hoc verbo utebatur, exaltati pro crucifigi: *Oportet*
exaltari filium hominis. Ego si exaltatus fuero à
terra omnia traham ad meipsum. Hoc Iudæi non
intellerunt: iudicabant enim ex legis inter-
pretatione, mori in cruce aliud esse non posse,
 quam finem accipere & deleri & esse malefici-
 dum: quinimo & ipsi sanctissimi Apostoli in
 hoc mysterio adeo tudes fuisse arguuntur, ut si-
 cut ipse D. Luc. testatur, dicente illis hoc Chri-
 sto clarissime & explicitè, nec vnumquidem ver-
 bum perceperint, quinimo die quodam prædi-
 cente Christo mortem suam in cruce, D. Petrus
 se illi opposuit eumque redarguit, quasi con-
 tus, ut caneret palinodiam, mutaretque sen-
 tentiam: *Et assument enim Petrus caput inuerepa-*
re eum, dicens: absit à te Domine non erit tibi hoc.
 Ob quem causam Saluator illum durus excepit,
 eum sibi accusans a Iudæis, & hebetè ac idio-
 tam

II.
 Nec il-
 lud Apo-
 stoli ca-
 pere po-
 tuerunt.
 Matt. 16.
 22.

nam multum: Deus meus, Deus meus, respice
 in me, quare me dereliquisti? Et sic credidit.
 Eandem ob rationem præferunt D. Chryso-
 st. & D. Aug. h. fidem huius Latronis illi, qua ha-
 beret Apoll. crediderunt, dicuntque quod illos
 post se longe relinquit. Crediderunt illi, quan-
 do viderunt miracula: *Crediderunt in eum dis-
 cipuli eius, inquit D. Ioan. referens miraculum
 paratum ad nuptias: quinimo sæpius, testan-
 tes Euang. viso celebris ac prodigiolo quo-
 dam miraculo, oblata illis vel minima difficul-
 tate fides in illis aliquomodo claudicans: visu-
 bant hoc etenim indicat Euang. Erat cor eo-
 rum obturatum: Exempli gratia, quando patra-
 to visque miraculo paratum, Dominus aquas
 perambulatos illos periculis crepturus, esse phan-
 tasias crediderunt, & fugam arripissent, si
 quædam in mari patuisset: & cum ita sit, quod
 non D. Petrus videt maris volumina calcantem,
 quamvis fides lux virtute & ipse quoque
 pelagi fluctus premat, ad eorum tamen turbas
 statim, & movit, illique fides elanguit: *Vident
 enim quædam, timuit, & cum coepisset mergi,
 clamavit. Et. In tantum ut necesse fuerit ut
 Christus tum omnipotentis manu fulciet, eripe-
 reque submersioni. Huic suffragatur D. Aug.
 Etia inter signa quæ videntur, & miracula
 nonnulla, & acclamantibus, aliquid in discipulis
 non iam robusta stabant, & non Christum sup-
 plant quodammodo: considerantibus, in Latrone fi-
 de nonnulla commisit.**

Tandem eo tempore, quo omnes Apolloli
 in passione offendunt & scandalum passi sunt,
 præter prædicantis illi Christi vaticinium. Omnes
 in scandalum patierunt in me in nocte ista: Lato-
 hic eundem scandalum passus est sed illud ipsum
 eodem modo Apollolis lapis est offensionis, illi
 modo sui coelestis occasio confessionis. *Audite
 D. Ambros. Christum in cruce positum credidit, &
 postea quæ alio scandalum facti, illi ad fidem pro-
 fecti. Dominum non erat miracula facientem,
 non illi constare manuum eius potestas, non in-
 teritu eorum lumen cæcorum restituit, non ad-
 fuit quando impositis digitis aures surdo redin-
 tegavit, non vidit dum unico verbo vitam
 mortuis imperavit: & nedom eum non conspicit
 super aquas ambulantem, imo potius intuetur
 eum aquas passum sic absortum, ut exclamare
 crederet: *Post in altitudinem maris, & tempestas
 dicitur: Non vultum illius intuetur in istar tolis
 tel. autem, ut illum viderunt tres sanguine
 discipuli in transfiguratione, sed congelato jam
 cooperatum, oculos obsecratos, contracta labia,**

pectus erectum. Vestimenta illius non conspicit
 candori suis æqualia, sed illis denudatum,
 quæ sibi milites dispersunt, & si per tunicam
 fortem mittunt cui spoliolum obueniat, corpus
 cernit vibiibus plagisque eruenturum. Cæcos
 non miratur apertos & super eum descenden-
 tem Spiritum S. in specie columbar, sicut D. Ioa-
 præcursor illius & Baptista, sed convolutos &
 tenebrosa caligine cooperatos, capiti illius im-
 minet corona senibus hispida tempora perfo-
 diens: nihilominus talis est fidei illius obtutus,
 ut sub his diuinis detegat diuitias, verbi æterni
 essentiam, cælorum maiestatem Patrique glo-
 riam ineffabilem. O quales oculos!

Quod videt aliquis solem in nostro Hemi-
 spherio lux h. cis radios emittentem, non mira-
 mur: imo potius magnæ cæcitatæ foret argu-
 mentum illum non videre splendens: porro
 quod oculos haberet adeo lynceos, ut ipsam
 nubibus opertum, & ad alterum Hemi-
 spherium apud Antipodas transgressum, inter ipsam
 & nos interiaccute tota terræ rotunditate &
 profunditate penetrans obscuritatem, & eisdem
 corpus densissimum, illum atramentum intueretur,
 & sub ea radiis illius cerneret fulgentissimos:
 quam non admirationem talis visus infereat
 hominibus? Quis lynx, vel quos Hispani vo-
 cant *(Cabors)* ad hoc potuit attingere? Christus
 Redemptor noster in mundo luxit: ut sol radios
 eumbrans diuinæ lucis suæ clarissimos ex operi-
 bus quæ faciebat admiranda: *Qui portans
 benefaciendo, & sanando omnes oppr. Ius à Diabolo,
 sic loquente D. Petro. Qui ad tales illum distin-
 ctè non cognouit, talpa cæcior arguitur: ta-
 lesque vates accusavit eos, qui tunc illum mi-
 nimè cognouerunt, quod ex malitia, quæ ob-
 cecabantur, contrixisse testatur: *Excæcavit eos
 malitia eorum. Nunc autem eum telluris obscu-
 ritate conegatur, tormentis, inquam, doloribus,
 subannationibus, iniecto illi vibicum liuo-
 rumque passi obferissimis, quo plures etiam
 ex amicis illi & addictissimis, qui prius probè
 nouerant, eum modò abnegarunt, similes ami-
 cis Iob: etenim dum eum ad Herquiliolum
 cernunt eiectum, leprâ à planta pedis vsque ad
 verticem conspersum, & ab illo lato, quo prius
 regio fulgebat, sic alienum: *Cum eleuasset oculos,
 non cognouerunt eum, & eorum nomine pro-
 pheta loquitur: *Non est species ei neque decor, Ipa 33.2
 unde nec reputauimus eum. Nunc, inquit Diuus
 Ambrosius, dum sol illi suæ lucis radios ab-
 condit, nec apparet prædipis signisque splendidi-
 dus: *Est sol ut illius lumen factum, quod eum
 T. 3. perua-*****

VI. Comp. 120.

27. 10. 38.

Sap. 2. 27.

Iob. 2. 20.

Ser. 9. 2.

perua-

peruadit & cognoscat oculis fidei latro, & inter tot horrendas crucis penas patefaciat cœli gloriam, in suprema illa omnium abiectione Dei maiestatem, in tam dolorosa morte beatorum vitam, quodque ille qui à vulgaris ciuilibet hominis conditione tantum aberat. Rex esset absolutus, primogenitus aternitatis glorie princeps: & eo tempore, quò cuncti nominis eius vilipendunt dignitatem: eum adoret, prædicet & confiteatur: hæc est ita hæc est fides quâ nulla perfectior.

33
D. AUG.
Ser. 120.
de temp.
Tom. 10.
D. BER.
Ser. 2. de
Eph. 11.
Iud. 6. 36.

Eam ob rem D. Aug. Angelicos vocat eius oculos: Solus est hic iustus iustitiam qui factus probatur doloris inuisibilem Deum, Angelice jam oculis videt. Accedit D. Bern. qui fidem illius appellat oculatam, oculosque lynceos, Videte quàm oculata sit fides, quàm lynceos oculos habeat. Videt Regem summum pauperis contemptum habitum, per angustiam crucis crucis facientem iter in regnum suum, agnouit sub pauperis habitu regis latere opes. Quis videat Ducem populis inuictum Gedeon, cuius fidei Diuus Paulus extollit encomium, qui ad credendum petit signum, & illo concessio poscit aliud priori contrarium? Quis Moysem, quem cum Dominus pl. bi præficit ducem vniuersi: & alterum demonstrat prodigium, & mille conspectis mirabilibus, missus à Deo non videns nisi rupem durissimam, & populum incredulum & tumultuarium ita hæret ambiguus, vt hunc in illo Deus defectum morte casti gauerit. Hæc autem nec vnum nec secundum videat signum: nec videt nisi Christum ita nudum, populum circumstantem teo furor in eum irrisoribus potiusque debæchantem, & necum illi fidem non derogat sed modò credit, modò distindte cognoscat, modò clarè confiteatur. O fidem consummatam, o fidem perfectam Abrahæ fide noninferiorem! Hanc sic D. Paul. exaggerat: quod in spem contra spem credidit, non iustificatus est fide, nec considerauit corpus suum mortuum esse, sed confortatus est fide, datus gloriam Deo. Promittit illi Deus filiorum generationem, qui numero stellas cœli superent, & arenas maris, seipsum inuenit & attendit annis gratiam, nihilominus indubi antè credit quidquid Deus asserit illi que promittit futurum, idque multò certius quàm quod auribus percipit, & videt oculis. Tantam intemini fidem. O Latronem, nisi fallar, huic Abrahæ fidei palmam eripit: nunc etenim cum illius statum attendat ita Regno, diuinitati & glorie contrarium: Contra spem in spem credidit, & morientem illum ut

VIL
Fidem
etiam
Abrahæ
p. xcur.
vit.
Rom. 4.
18.

viuæ cognoscat auctorem, in oculis illi remis cernit cœli gloriam, & sanctorum beatitudinem, in illa ignominia & vituperio famam credit decus & honorem, & hic inexplicabilis dedit gloriam Deo: Datus gloriam Deo. O quanta hæc Deo gloria, talis à Latrone, & quanta ea tempestate confessio. Si fides mulieris languis fluxum patientis audire à Salvatore mirum: Fides tuare saluam fecit. Si matris Chironis pro filia fides deprecantis opatum hoc multo responsum: Magna est fides tua, fiat tibi sicut tu. Si fidem sic Christus miratus est. Cæcitas in qua vt testaretur: Non inueni tantam fidem in spem, quale de Latrone huius fereret fide illud inuim, non dubito quin illi hoc diceret quod dixit Hieremias: Multa est fides tua: non solus Magna, sed Multa: quia comprehendit multam fidem Prophetarum, Patriarcharum, Apostolorum, Martyrum, & eorum omnium qui fide ceteris præcellerunt, in qua sic reprobos intercurrit, vt in ea perfectionis apicem inaccessum. Audiamus D. Augustini de hac testimonium: Tanta fuit eius virtus, (scilicet fides) ut similem non inueniret Dominus in spem, immo forsita in vniuersa forbe.

§. 13. Spes eius perfecta est, que promittitur meretur multò nobilium, quàm quod Dominus spondit Phineas.

Tertio: perfectus hic Latro laudatur in spe, in qua non minari dignus est admiratione, & post se relinquit sanctorum maximam partem, quando quidem hæc tantæ temporis præfuit, quo illi, qui illum habebant eandem perdidit. Eleganter sic Apollonius crucem Christi fuisse scandalum & Iaphetis offensionis Iudæis, Gentibus autem scandalum: Vt vbi crucis Iudæis quidem scandalum, Gentibus autem fuit iactura. Ex Iudæis multi de Christo crediderunt, quòd regnatus esset, colunt à seruitute Romanorum erepturus: vt patet eo, quòd eum voluerint in Regem inuenire, viso miraculo panum. Pociò quàm panem eum viderant cruci affixum, scandalum fuisse, & abierunt, dixeruntque: jam actum est in illo: quinimo & hoc inter alia illi impingebant: Rex israel est, de se videt de cruci hoc in tantum, vt etiam hic offenderet nonnulli eius discipuli, vt patet in tendentibus in Emmanus, dixerunt enim de Christo latro: Erat vir potens in opere & sermone coram populo.

et omni populo. Deinde Tradiderunt eum Principi
 iudici in damnationem mortis. Nihilominus
 (sicut ait) vt vidimus eum in cruce suspensum,
 acque in ea morientem, clanguit spes nos-
 tra, & cum eo simul crucifixa, succubuit: Nos
 sperantes, q. d. iam omnis nobis spes excidit,
 qua mediamur. Quia ipse erat redemptor
 mundi. Quinimo & ipse Apostolus prædixit ipsa
 veritas Christus: Omnes vos scandalum patiemini
 in me in ista nocte: Nam omnes scandalizari cor-
 ruunt, diuersis licet modis, omnes in aliquo
 peccatum abierunt ab eo quod sperabant, sicut
 quæ erant spei eorum in uelutatis in uultis, &
 committunt in his, qui in eum crediderant, vi-
 dentes signa quæ faciebat.

Gentiles autem vt eundem & iudicii defec-
 tum conabant deesse, sperandam à Christo
 vitam, salutem, gloriam eo ipso tempo-
 re, quo intelligebant, quod in cruce mortuus
 interisset: hoc erat illis vulgare prouerbium:
 qui vitam suam prodebet non defendit, nec se
 à morte liberum vendicant, acque in ipsis
 vitam suam omnibus sic exutus, vt quæ carnem
 regeret, non haberet: quæ ratione mihi datus
 est vitam, immensas glorias, cælique diuitias:
 sic patet in qua tyranni Martyribus Christi
 opprobriant. Hæc ubi labuntur omnes, & of-
 fendit spes iudeorum, hæcque corruit Genti-
 lium, iam atollit Latio, & ab ipso vitam spe-
 rat, qui videt eum morientem, & gloriam quia
 patris cernit affectum, & honorem quia con-
 stantibus conspicit affectum, & opprobriis in-
 tellecta eam quod postmodum prædicauit A-
 postolus: *Na autem gloriam oportet in cruce Do-*
mini nostri Iesu Christi, in quo est salus, vita, &
resurrectio nostra. Concinne dixit D. Aug. Apo-
 st. *ipse post diuina miracula deservit: vultus, solus hic*
non acquisit scandalis crucis & mortis. Quam
 bene scitit de cruce, quod illam inuicem sit, in
 qua regnum eius terminetur, sed per quam il-
 lud subleuatur fundereque perpetuum. Vnde illam
 conuoluerat vt medum quo Christus petuenit ad
 regnum, & verum ostendit, quod David ante
 occiderat: *Domus regnavit à ligno:* Illamque
 vitam medum esse et, quicumque voluerit æternum
 glorie regnum adipisci. Quid ais o Latio? Me-
 moris vos *Domine.* An ergo iam potes vt solli-
 quæ eam cui gerat curam, quando rotæ tantisque pre-
 muntur ipse doloribus? Commune est hominibus,
 vt si quod à Regibus desiderat obtinere benefi-
 cium, illos tunc accedat quando quiescunt &
 animo sunt laxiori. Hanc Ethel prudentissima
 cepit occasionem, ex comitio patris sui Mar-

dochæi quando à Rege Assuero quod opabat
 imperatura, tempus & occasionem obseruauit, II.
 quæ Rex animo foret sedato, & ad hilaritatem Latio
 composito cum sumptis scilicet et gentili conuicte tenore
 frontem iucundior exporrigeret. Quem mihi postea
 inuenias, qui dum Princeps prælio sanguino- vit op-
 lento detentus, circumcinctus hastam cetera, portans
 hinc ab vno in capite feritur, ab altero in pe- à Christo
 ctore, hic illius humeros pulsat, alter pedes in-
 necht; ad eum accedat, d. carque illi: Domine cit m-
 memento mei protege me: quis bene sapiens, III.
 maris abyssus absorptus, ab altero postulet, quem
 ab infem videt fluctibus demergi, vt sui curam
 gerat, eumque solum eripiat: Clarum est, ab
 omnibus respondendum, erymidem sapere eo
 tempore ab altero flagitare, vt tui memor sit
 qui satis habet negotii, quo sui mer recordetur.
 Olim quando David ob mortem filii sui Absa-
 lon moerens obambulabat, nullus hoc præsum-
 pte, vt ab eo beneficium sibi dari flagitaret, 2. Reg. 19.
 Regem tantæ cernens tristitia fatigatum: hæc de-
 clinauit populus in die illa ingredi civitatem. 3.

O Latio, perpende, siquidem bene credas
 hunc Principem esse ter maximum & potentis-
 simum, porro considerandum, quod circumda-
 tus pendeat inimicis, emque circumquaq; pre-
 meatur, quod si cruciatum fluctibus absor-
 bearis, ille maioribus longè præfocetur. Qua, qua-
 so, ratione postulas vt tui recordetur, qui tanta
 premitur ipse calamitate? Parum sapi, inquit
 Latio, & spes tua nimis languescit: quinimo
 nunc spes mea eò feruet securior, quod mei
 memor sit fururus, quo plurius eum video
 vulneribus sancium: quia non id quod in ipso
 labeo & quis ille sit, & quid sit quod in tormen-
 tis suis præ oculis habet: hæc etenim non tan-
 tum in eo dolorem adferunt, quantum deside-
 rium in eo excitant mihi bene faciendi: atque
 in hac cruce suos non attendit dolores, sed mei
 reparationem: & hoc ita notari quando vidi,
 quam primum crucifixus est, & in alium subla-
 tus, cunctis offibus eius luxatis ipso crucis in-
 fossam casu, quod primam hanc sui immemor,
 vocem emisit pro eorum salute deprecatus à
 quibus cruci affigebatur: *Pater dimitte illis.* Agri-
 cola, quo tempore semen per arua dispergit, &
 soles patitur & frigora, illis non attendit, sed
 messem quam præterdit, habet præ oculis. Hoc
 ipsum supremus hic agit agricola: nunc tempus
 est, quo feruentius inhiat messi redemptionis:
 nunc si brachia protendit, hoc ea mente facit,
 vt prodigum excipiat: nunc si sanguinem
 fundat, hoc eo animo fit vt peccata deluatur.

IV. Similitudo.

nunc si coronam portet spinam, hoc ea intentione fit vt mihi coronam gloriæ conferat sempiternam. O spem proliis admirabilem: O spem perfectam & consummatam: Deinde spes eius ex hoc perfecta commendatur, quod non vita, non terrena bona, sed gloriam deprecatur. Attende cum D. Ambrosio petitionis differentiam. Latro reprobus vitam hanc postulat temporalem: *Saluum fac te metipsum, & nos: salam attendit vitam temporalem, & bona terrena.* Christiana spes, ait Apostolus Paulus, ad interitum & celestia progreditur: *Vixite ad interiora volumus: talis commendatur huius esse Latronis: audi quid loquatur, quid exposulet.*

Hebr. 6. 19.

Domine memento mei, dum veneris in regnum tuum: visis non est, & abjecta spes mea, eò visque penetrat, vt regnorum Dei quaerat altissima.

V. Fides fuit in Latroue operatio.

Hebr. 11.

Gal. 5. 6.

Ex alia ratione oximia prædicatur & viua spes Latronis. Afferit nobis Apostolus fidem esse spei fundamentum: hæc est quæ portas illi aperit & præcedit, vt ipsa pone subsequatur, his conformiter quæ ille declarat, & fufius explicat: *Fides est sperandarum substantia rerum.* Fundamentum fides est, super quod spes fundatur: porro quando viua est & præclara, spem fouet viuam & præclaram: fides cum operibus ex charitate Dei: *Fides, quæ per charitatem operatur.* O quanta Latronis huius fides, viua & actiua operatrix Heroicorum. Quod facinus in Dei obsequio præstantius, quam dum totus ei mundus aduersatur, eum ciutat, ipse constans eum canora, voce faceret omnibus Christum calumniaribus factis antagonista diximus Deum præ ceteris vt obsequium sibi grati actus cordis acceptare, quando opere ea exequi est impossibile. Quales, obsecro, fuerunt huius Latronis actus: quam verè dicere potuit eum D. Petro: *Eccc nos: obsequimus omnia.* & secuti sumus te: quando quidem iam corde sic paratus esset & affectu sequendi Christum, vt si mundi totius Dominus esset totum hoc eius amore dimitteret. Manus & pedes patitur clavis affixos, sola superest ei lingua libera, & oculi hos consecrat Christo sacrificium.

36

Excellentissimum extollit meritum pusillimum pariter & fortissimi Ducis ac Sacerdotis Phinees filii Eleazari, nepotis Aaron: cum enim populus Deo seditionis obstitisset, infandis eum prouocans abominationibus ac luxurijs non toleranda spiritu feruens surrexit ille, & pugione transfodit virum Dei maiestatem turpius offendentem: tantum fuit hoc opus eminentiæ, vt ira Dei quantumvis exacerbata, & ignibus

ac cadibus iam somens de sacrilegia vindictam ilico se placata remiserit. Citat Dominus et tempore Moysen aitque illi non satis mihi quæ explicare quantum mihi in hoc faciente Phinees complacem, quo honoris mei zelo commotus efferebit. Noveris quod meam seditionem licet grauius commotam indignationem Phinees filius Eleazari filii Aaron Sacerdotis iurata iam meam à filijs Israel: quia zelo meo commotus est contra eos. Loquere ad eum Eici de in pugione sedens mei, & erit tam ipsi quam semel in patrum sacerdotum sempiternum. Ex hoc faciente tam illustre remanet apud posteros eius memoria, vt nomen eius referat Spiritus S. in catalogo vitorum maxime illustrium, quos populus ille veneratus est: Phinees filius Eleazari tertius in gloria est, imitanda cum in timore Domini, & stare in reuerentia gentis: in iustitia & alacritate animæ sua placuit Deo. Tot in Christum vrbis Hierusalem tamulanti commouetur, omnes non dignis eum velicari reprobiis: nominatim autem ille qui laterali suspendebat crucifixus: etenim vt similiter crucifiger velut canalis quidam per quem turbidæ omnes inimicorum calumniæ ac blasphemias in Christum furens eomebat. Fideus hic & constans Dux nihil habet residui præter linguæ suæ pugionem, hunc eximit, & blasphemiam illo transfodit, rationibus adeo efficacibus quas illi corrector impropetat: *Negat in corpore Deum, qui in eadem damnatus est: & non quidem in se.* O quam acceptum Deo sacrificium! O quanta consolatione cor Christi demulset: quam se cui e potest fidere, certoque sperare se à Domino singulari quodam dono ad perpetuam vitam gratiam, pacem & gloriam adiutorium.

Quinimo hinc cum D. Chrysothom. millages: cu Christus tanto illum honore dignatus sit, responsum ei referens adeo premissis & opratum, quali precioni illius animi, per quod mittens illi, quam primum supplicauit paratum sum statim conferendum. Promissum hoc inquit quod nec Abraham audiuit, nec Isaac nec Iacob, nec eorum aliquis quantatus vitæ tantum excellentia spectabilis: *Perferatque dignitas Latronem inuenies reuoluntatem paratissimum non Abraham non Isaac non Moysen, non Populum non Vocauit (ait) Deus Abraham & Isaacem: illi concessurus omnino singularem, ad eopostulat, vt egrediat de terra tua: porro non illi dixit egredere de terra tua, & dicam te.*

Terribilium, sed in aliam terram, quam mon-
strato tibi: *Egredere de terra tua etc.* & veni
in terram quam monstrabo tibi. Hoc egredi
in Deo eiusque gloria defensionem, quando
tota illi mundus adorantur, opus est heroi-
cum & ipse fundat talen quā nulla solior.
Hec confessio & Deo constant obsequium
quod nullum quis patitur contradictionem,
ne quidquam sui discrimini exponit, a multis
perficere: etiam etiam de sceleratoribus pec-
catoribus, quibus spes modica assulget plallit
vires Regis: *Constituitur tibi cum venissetis*
n. puto Deo sententia, eius honorem tuere sal-
van, quando ea de causa peticulo subiciuntur
ter opes, propria commoda, imo & ipsa
vita, hoc magnū & insigne ducimus: nam
idcirco eximia martyrum spes fuisse predica-
ta. Ita nunc, dum Christus in eum reiectus
prodece vite statum, in quo totum mundum
passus reconstitorem, eumque timore protra-
tus prope negat Apostolus, alioquo metus
in dicitur rapere, libera & altitona cum voce
coniter famulatus licet adstantibus eius ini-
mici, hoc fidei tantum opus quis digne ver-
bisperfecit?

§. 14. Tam ardens fuit eius charitas, ut velut
Phoenix exarsit, fuitque humilitas eius
profunda.

¶ **Q**uare: charitate & amore in Christum
seruet perfectissimo, eoque tanto ut vitæ
sue prodigus, tormenta non formidet,
non acceruat dolosius, non inimicorum fa-
ctione terreatur, nec denique acclamationibus
eorum & improperis, ab amore Christi deser-
ta, quo minus se seruum eius ostendat fide-
lem, & confessorem admirabilem, ut hoc sibi
posse arrogare: *Aqua multa non potuerunt ex-
tinguere charitatem.* D. Augustin. s. exponit hoc
quod dixit D. Cyprian. & indicauit D. Hier.
Latronem hunc, in numero Martyrum verè
reuerendum, nam tanta fuit eius charitas, tan-
tisque amore, ut crucem quam perferēbat, fidei
sue materiam effecit: quamvis enim suppo-
nit condignum culpis suis esse supplicium,
creta ostentans, ut acceptetur in testimo-
nium eius quod confiteretur, omnemque suam
effert vitam, & quidquid potest Christi conse-
nat dicatque famulatus: *Si pauci capere in La-
trone,* sic testatur D. Aug. nono genere captiui-
tatem. *Epist. de Lamma. Tom. II.*

*manne in Martyre: & dicere potest enim D. Pau-
lo: Quis vos separabit à charitate Christi? tribu. de temp-
laris, an angustia, an periculum, an gladius: Cer. Tom. 10.
tus sum: quia neque mori, neque vita etc. Quod Rom. 8.
si ab illo scilicetis, vide tibi feruet charitas 21.
& tanta charitas? Respondet cum Apostolo
In q. omnibus superamus: propter eum qui delicti Str. 44. de
nos.*

Aduertit acutè D. Ambr. Latronem hunc ac-
curatè intellexisse quod S. perpendunt, quan-
do coram Christo crucifixo continui mentis Charitas
actem intendunt in consideratione eius quod Latronis
Dominus ille passus est: non in sui uel. C. p. ex cor-
sina, sed pro peccatis aliorum, & cognouit de ratione
vulnera illa, plagas & cruciatus, quos in illo, Passio-
meditantur non illius esse sed suos, quia pro sceleribus
illorum hos passus est: ex hac conside-
ratione feruens in eorum coribus amoris ignis
accenditur, quo viscera ardentius aduruntur ut
tormenta iam suat pro eo perferre quem tanta
pro eorum redemptione pertulisse cognouit.
Phoenici congruenter comparantur etiam falciculum
colligens lignorum suave fragrantium
solis ardoribus exponit cuius calore radiorum
incenditur, flammisque alis suis quasi quibus-
dam foliis excitat, & prouocat reuerentius,
quod sic ut omnino in cineres redigatur, & tan-
dem denovo renouetur. Veipam te videam Phoe-
nicem, ut ligna hæc aromatica colligens plaga-
rum, tormentorum, dolorumque Christi coram
eo consistens, illa attentè perpenderes, quantus
in te amoris ignis accenderetur! Vtinam alis in-
tellectus tui ac voluntatis, has flammis arden-
tibus excitares, eum imitatus qui dicebat: *In me-
ditatione mea exardescet ignis.*

Hoc in Latrone factum suspicimus. Testem
profero D. Ambr. Intellexit quod pro peccatis alie-
nis has plagas susceperet, pro alienis peccatis hæc
vulnera susceperet: (ea namque de causa ait: *Nos
digna facta recipimus, hic nihil mali gessi etc.* sicut
quod illa in corpore Christi vulnera non essent Chri-
sti vulnera, sed Latronis: atque ideo plus amore
cepit, postquam in corpore ejus sua vulnera reco-
gnouit. Cognouit quod Christi non erant vulne-
ra, cum innocens esset, sed sua vitiope Latronis
nocentissimi. O quam aptè, atque ex toto cor-
de diceret conuersus ad Patrem quod alijs à Da-
uide dictum expendimus, dum vidit, eum ipse
reus esset, gladium Angeli percucientis populum
innoxium: *Ego sum qui peccavi, ego inique egi,
conuersatus obsecro manus tuas aduersum me.* etc.
Cognouit Latro, ait pius Doctor v. ba
Hæc, infirmitates nostras ipse portauit, & pro nobis
doleo

ps 38.

38

v. v.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dolet. Cognovit hic Lairo omnem Dei passionem ex ipso fieri voluisse. & in potestate ejus esse, vel moris amoniam tradere, vel ad vitam revocare &c.

II. Humilitas exponitur Latronis.

Quid plura? humilitate fuit in summo gradu profundissimae: cum ita d. stinse sua cognoscat flagitia, vt publice protellectur nulli crucis eis diluendis esse modicas, tantumque se recipiendis indicat beneficiis indignum, vt non nisi simplicem deposcat sui memoriam: Memento mei, quasi diceret. Non a te, potentissime Domine, regnum expulso caelorum, quod pauperibus spiritu pollicitus es: cum tanto flagrauerim habendi cupiditate, vt ad aliena manum sui extendere, Non quero terrae sempiternae possessionem, quam mitibus addixisti quandoquidem seductus fuerim pacifice publice perturbator: non mensa tuae coniugium assidere, quod amicis tuis promissisti: quoniam tantus tibi fuerim iniuricus per scelera mea vt non nisi in flammis meareat conijci sempiternas. Non a te mendico vel micam de mensa tua cum muliere Chanana sed tantum hoc, vt oculos tuos ad me dirigas & me vel semel aspicias dum regnaturus advenis: O Lairo sanctissime, quam perfectum te in omnibus stupet virtutibus, quam tamque terram breuissimo percurreris spatio: at qui fieri potuit hoc? Placita enim fuit anima eius. Sic Deo, sic diuinae placuit misericordiae, tantum e huiusmodi beneficium. Psalmo cum Propheeta regio: Saluum me fecit quoniam voluit me. O caelorum Domine, Memento mei, video te summum Pontificem missam celebrantem ex qua mundi pender inlauratio, Memento facis pro tantis peccatoribus, ne me precor, ex eorum seculis numero: cum te diligam, te conitear, te praedicem, tibi vitam meam animamque conteream, nec non me totum & per omnia seculum offeram fidelissimum.

Ps. 117. 20.

§. 15. Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso. Osendit se Christus Deum ex eo quo probat solem non esse Deum & verbum Isatae abbreviatum, & ab Apostolo predicatum.

39

Diuinos suos Christus oculos ad illam conuertit, & vultu intuetur amico, benigno & affabili, atque illi: Amen dico tibi: Hodie mecum eris in Paradiso. Seruus mi fidelissime, integerrime, & honoris mei propugnator acerrime, comes verbaulissime, & amice charissime, quid solam a me poscis sui maioriam?

Permetipsum iurauit, non hic occidet tibi dicit, quin me videas, & te mecum videam in paradiso. Verbum meum tibi oppugno, quod vicumque ego fuerim, tu quoque sis futurus, & quocumque iero, ibi & tu, & hodie mecum eris in paradiso, & statim gloria luminis beatitudinis. Noluit Christus si D. Cyprianus condimus ex hac vita migrare, quin prius largitus sui effusi videret effectum, & ita declarat illud: Deus meus, Deus meus, vt quid dicitur in q. d. quod omni fuerim auxilio celsitudo, & talem pateret mortem in hominum hoc regerbat redemptionem: si huc non haberet effectum. Pr quid? vt quid huc passio? fructus cum illis omnium pateat oculis uberior. Duo no. in tero fia, teste D. Chryl. Christus in sua passione conuulit. Primum nobis portas aperuit, quae clausae ne quidem iunius eas par. barca miliaribus. Aperta est per mortem eius tantum hoc signabat disruptio: veli tempore in deas partes a summo vsque deorsum, vt nota: Apert. quo clarè patebat omnibus quod prius latibat absconditum: vt aures de hoc beneficio reueris securus: addit statim secundum iam ad gloriam suam Latronem admittens, liberum enim paradysum concedens ingressum, ostendens remita iam esse apertum vt et am Latronis vana possint illum ingredi: Vno tempore duo vnaque (sic nota D. Chryl.) videmus esse causa: hanc quod paradysus patefactus est: alteram, quod Latronem in eum introduxit. Ad quid Dominus huc agit? Volo inquit, vt in cruce omnes per sint necesse venire virtutem, vt in ligno sua largitas deum strentur.

Satis aperte liquet, quam bene propoliteruat, quod postea Cardius. Caeteram aertit, rationem assignans, cur Deus Moysi iulit, vt Principes idololatrias crucigeret versus facibus ad solem. Refero vobis historiam. Cum Dei populus per aentia deserta tenderet in terram Promissionis, fines ingreditur Moabitum quibus imperabat Rex Balac: hic totum exercitum prostratus ex prodigiis quae noverat a Deo fieri ad huius populi protectionem: se voluit illis aduersarium opponere, & tandem non illius robortas militum obicit copias suae: illi enim huiusmodi quantumuis armis omnibus essent instructi, mi, viribusque fortissimi, illis tamen non potest resistere) sed exercitus in campum productus mulierum, aetate verna, compaquet pulcherrime spectatissimarum, quae illos leuimeus recepissent & adulationibus astutiae delincent. Huius est stratagemate ex consilio perdidit vna.

ac detestantur prefligatores. Balaam: vt e-
 nim probe noverat, Deum esse acerrimum hu-
 jus populi defensorum, intelligebat hoc toto co-
 natu procurandum, vt superari posset, qua-
 terius Deus illum desereret, suo, vt priuaret
 auxilio: hoc autem cerid fieret, si populus ille
 se videret, suumque Deum his grauior
 exaceraret: cum nihil Deum à populo suo in
 fugam conpellat, nec ab hominibus in parti-
 culari foras abigat, nisi solum peccatum. Ob-
 uiam igitur illi populo prodierunt mulieres
 formi venustissima grauisumæ, idque carcerua-
 tum cum sympans, syltris, cybaris, seipfas
 illucitatem offerendo voluntati: quo factum
 est, vt velut infirmi cor uerint, & in tantam
 prolapsum suu uocetis prolapsam, vt ab ipsis se-
 ducti feminis relicto ipse quoque Deo suo eorum
 idola venerati sint: *Comederunt cibos eorum, &
 adorauerunt Deos eorum.* Exacerbatur ultra
 modum Deus, uocatque Moysen. Omnes di-
 do citius comprehendende Principes, & huius tur-
 be paterinos, & vltiori relicto processu fan-
 gunt, crucifige eos versus ad solem uulibus:
*Num. 25. Iste crucifige paterinos, & suspende eos contra solem
 in iustitiam.*

Quare Caetera. quid Dominus hac formâ
 supplicii praxenderit: cui seruit illa praxatio?
 An non sufficeret mandatum illos suspendendi?
 Ratio sic hæc. Deus ceteris principatior,
 quem Moabitar adorabant, & communiter
 illis colebant nationes, sol erat, vt supra di-
 ximus: & in hanc populus facilis labebatur
 idololatiam vt solem pro Deo ueneraretur:
 in tantum vt Deus lege uenerit ne solis pul-
 chritudinem curiosius ueneretur: iustar uiri-
 tati, qui quam primum uxorem cernit no-
 bili cuidam integra sordidaque ætate gra-
 uiter modum affici, erucique contumeliam de-
 lectari, stulticanti præcipit, ne oculos suos
 ad eum descedat, & intus secedat, si quando
 per plateam eum transire contigerit. Arguere
 uult Deus eorum insipientiam, ridere stulti-
 tiam, atque fatuum exprobrare consilium,
 quod susceperat solem vt Deum adorando.
 Eo sine iustis vt in patibulis affigantur ex op-
 posito solis, quasi diceret, Ecce popule om-
 nis impositi iudicii, quem uobis Deum eleger-
 itis, ne spero, talem Deum, qui uos co-
 ram se suspendos, crucifixos, & affictos, ge-
 nentes enimque inuocantes, non audiat, non
 attendat, nec possit uestris aurem benignam
 præbere supplicationibus: sed in cursu suo fur-
 cas periculerat, vt nec momento quidem sub-

stiat, possitque uestris vacare clamoribus,
 Hinc tibi liquidò constabit eum non esse
 Deum, nec aliqua polleere diuina uirtute quâ
 uobis possit auxiliari: nec ipsi esse uiscera, qui-
 bus uobis clemens misceretur, nec oculos ad
 cruciatu uestrum conspicendum, nec aures qui-
 bus clamores uestris percipiat, nec linguam
 quibus optatum exhibeat uestris petitionibus
 responsum.

Hinc similiter patebit non esse Deum: etenim
 eadem hoc ratione pestimedum Vates Elias
 confirmauit sacerdotibus Baal, quem adora-
 bant, non esse Deum, sed truncum inauratum,
 vel lapidem affabre expolitum. Vult igitur
 Christus, vt illud ipsum, quo probabatur so-
 lum non esse Deum, declarer & probet, ipsum
 uerum esse Deum: cum uirtutem suam pate-
 faciat in eo qui crucifixus erat, & illi ex dia-
 metro in cruce oppositus, qui & ipsum inuo-
 cat, ad eius confugit subsidium, alius accla-
 mat; quia clamores audit, auscultat, pœnal-
 que attendit eius, qui illis cruciatu ipsum in-
 uocat: & optatem libello eius supplicii pœni-
 busque responsum imp ratur: Amen dico tibi;
Hecle mecum eris in paradiso. Deo conuenit eo-
 rum exaudire petitiones uocaque suscipere, qui
 ad eum tribulationibus expoliti recurrunt eri-
 piendi.

Vult se modò Christus Deum ostendere, id-
 circo statim exaudit illum qui ad suam confugit
 misericordiam suam inuocauit auxilium, im-
 plorat benignitatem, & impleram intendit dem-
 strare gratiam noui testamenti, quam uaticin-
 ante Isaiã prædixerat, & eleganter expendit
 D. Paulus interprete D. August. *Conspirationem
 & abbreviationem Dominus Deus exercituum sa-
 Isai. 10. et in medijs omnis terra.* Hoc uaticinium re-
 fertens D. Paulus, ait: *Verbum abbreviatum faciet
 Rom. 9. 27 Dominus super terram.* Quid per hoc inuist
 multum nimis, & intolerabile pondus, erat lex
 illa uetus, quæ premebat humeros etiam fortis.
 Quod sit uerbum
 abbreviatum: *(Ingenum quod neque nos, neque patres no-
 strî portare possumus, sic audio querentem de ea
 D. Petrum) hanc reducet ad breuissimam epi-
 tomen, vt unico uerbo comprehendatur. Quod
 est hoc uerbum? Vna fides de Christo cruci-
 fixo: Hoc est uerbum fidei, quod prædicatum in-
 quit D. Paulus, quia si confiteri in ore tuo Domi-
 num Iesum, & in corde tuo credideris, & saluus
 eris.* Grandem hanc mirare miser cordiam:
 quia vt saluus sis, non necesse est tibi, sacrificia
 uitorum & agnorum offerre plurima, nec
 V v z ultra

7. Reg. 18. 24.

41

11. Quod sit uerbum abbreviatum: (Ingenum quod neque nos, neque patres no-

Rom. 9. 27

10. Quod sit uerbum abbreviatum: (Ingenum quod neque nos, neque patres no-

11. Quod sit uerbum abbreviatum: (Ingenum quod neque nos, neque patres no-

ultra vires antiquis illis & gravibus fatigare te
ceremoniis à lege præscriptis : habes hęc ita ad
manum remedium, ut credendo viam fide æque
ex tuo corde in Christum, eumque fideliter ore
confitendo, salutem adipiscaris. Fides ea dicitur
viva, quam dixit idem Apostolus quæ per chari-
tatem operatur et s. declarat. Theologia. O
quam facile remedium, quam brevis epitome!
Hic ex illis, hortatur te Apostolus, iugens nobis
à D. o præstitum beneficium, quod olim ore
Moysi declaravit.

Obijcere poteris : Domine, mihi Christo opus
est ad scelerum meorum remissionem, & sine illo,
neque eorum obtinere remedium, nec ad Divinam
admitti gratiam, nec ad eternam gloriam pervenire
bestitudinem. Potro vbi-
nam inveniam ego Christum? quoniam ibo il-
lum indagaturus? An coelum ascendam illum
quaesiturus : etenim ibi sedem sibi fixit perma-
nentem? An profunda rinabor abyssi, ut oc-
curram illi : nam eo descendisse refertur, ad
veterum amicum suorum consolationem? Non hoc
te assigat, ait Dominus, habes hic tibi proxime
remedium, vnto verbo comprehensum.

Locu. cit.

Ne dixeris in corde tuo : (Sic Deus per Moysen)
Quis ascendet in caelum? (id est, Christum
debetur) aut quis descendet in abyssum
(hoc est, Christum à mortuis revocare) sed quid di-
cis scriptura? Prope est verbum in ore tuo. Quod-
nam hoc est verbum Apostole? Hoc est verbum
fidei, quod predicantur : quia si confitear in ore
tuo Dominum Iesum, & in corde tuo credideris,
Ere salvus eris. Non capio illud igitur perpen-
de cum D. Aug. in Lat. one implem. O bone
Deus, quam facile breneque tibi invenit Latio
remedium! Quid egit an multos obtulit agnos
aut vitulos in sacrificium? an plures annos se-
vero consecravit jejunio? an longas & mole-
stas suscepit in longinqua peregrinatione? ni-
hil huius. Vna fide in corde suo credidit, ar-
dens flagrans charitate, ore confessus est ple-
no, claro ac eminenti, plura facere verabatur,
nec plura locus admittebat : Hoc sufficit
et ad suam justificationem, ad obtinendam gra-
tiam insignem, caelestemque gloriam. Ex-
plicet hoc D. Augustin. Hoc est verbum consummans
& obliuiscens, quod fecit Dominus super terram,
qua est summatione & breuitate Latio justificatus
est, qui defixit in cruce omnibus membris, & ha-
bens lib. 7. in hac duo (s) & cor) corde credidit ad ju-
stificationem, & ore confessus est ad salutem : statimque
ad dext. meruit. Hæc mecum eris in paradiso. In hoc
virtute declarare voluit brevis ac compendiosa

D. Aug.

Lib. 7. ad serm.

plur. 7. 4.

medicina, quam omnes inuenient in cruce
ac morte peccatores. Hoc me docet D. Chri-
stus, ut in cruce omnes possit suam inuenire
vitam, & et in ligno suo largiatur dona-
tur.

Quintum intelligo, virtutem probare vo-
lu, & Christus Theriacæ, ut enim constat
efficax sit contra venenum peccati ipsi frug-
nis sui ac mortis Theriacæ, hodie recentis qua-
posita, applica. eam Latroni veneno ostendit.
ecce quam cito curetur, & à morte saluetur.
die; confessum illi salutem præbet, utaque
piternam. Efficaciam patet ostendit, sed
credi; quodque se seipso verè perferens, ut
quod umbraticè figurabatur in æneo illo
pente per Moysen erecto, nam Qui per se
picerent, sanabantur. Paspente latronem inueni-
tem hunc serpen. em ditinum (Christum in
forma peccatoris suspensum) erectum in sup. re-
quam cito perfectam & æternam salutem ob-
piscatur, Amen dico tibi. Omnino videtur
incredibile latronem à cruce ad caelum euolare,
& à Christo ut formam assumptam in gloriam
autem nulla teneatur suspensione debens
illi suum adstruit verbum & promissam salu-
sat, sed & insuper commune sibi interpositum
ramentum, Amen, ad hoc teste Apostolo, ut
illi sui constaret auctoritas, tunc p. sui
ramentum, ut per duas res immobiles firmum
latum habeamus, qui consensimus ad tenenda
propositam spem. D. Petro promittens rem
deo præclaram, quod scilicet super eum fundat
Ecclesiam, clauisque regni caelorum illum ad-
ret, satis duxit illi dicere, Ego dico tibi. Hoc
tem super addit iuramentum, Amen dico tibi. Id
nominatim asserto, tale etenim in beneficiis com-
mune non debet esse aliis, sed illi à max. qui
tantum meruit bonum accipere. Congruo
catus es & optima pe. illi oportuit.

Expendit D. Greger. Nyssen. est. iam liber-
sistatem Xerxis Regis; exercitum enim ducentis
copiosum in Græcos, & ad arenarum arena
peueniens, sibi vehementiori exortum, cum
pasperculus in vola manus sue paucissimis
lit aqua; quam tanta suscepit volutate, tam
que haustit dulcedine, ut illam ceteris omnibus
antefereat obsequiis ab aliis sibi per
vium aquæ datore Regni sui crearet copiosum
tem; Id autem deum verba sunt prælati Do-
ctoris) aqua erat, eaque non in fidei vase
tur, sed in manu palma continetur. Chri-
stus caeli Princeps prælio decernit cetera
rem, inferu, suolq, omnes inimicos sic omni

per delictatus auxilio ut Pater ipse se subtra-
 hui, cumque delectat, ita ut per Davidem tri-
 stis effundat. que innotat: *Suspirio qui simul*
nam exultantur. Et non fuit, Et qui conso-
latur, Et non mori. Quibus autem ibidem
 propterea dicitur illi Mater, & dicitur illi
 spiritus, magis illi dolo ex exacerbat, quam
 tenent. Eodem hora pauper accersit latio di-
 vine confessionis refrigerio, inter eos tanquam
 innocens aduocantiam incredulitatem prae-
 terea perfidiam: o quantum consolatus est
 Christum, quantum curatus ei mitigavit. A-
 quitas exegit, ut eum regni sui constitueret
 operam, neque ut tali in eum sibi in illo al-
 sumerent lateralem, non longe dicitur, sed me-
 com. Hoc etenim, ut opinor, verbo in memo-
 riam tenent, quod per se noctu discipulis di-
 xerat: *Non est, qui per manserit mecum in re-*
gnis meis: Et ego dispenso vobis. Et, ut eda-
ctum super mensam meam in regno meo. Soci-
ad dicitis mihi in tribulationibus meis fideles,
deos qui ad latus meum mei gratia passi estis:
hoc vobis decet, ut mecum meo coniunx, ve-
le Magnates in regno meo mecum affideatis.
 Hoc illi mecum hoc illis promisit, hoc illi
 audierunt. Porro illi, qui hactenus lateri Chri-
 sti constantis adhererant, deseruerunt, &
 graviter tempore tentationis ac laboris abse-
 runt; neque in hoc qui se Christi lateri comi-
 tem adhaerit, latero suo reperitur: ita ut illi
 forte porerit: *Tu es, qui permansisti mecum in*
tribulationibus meis: Plus xpo est tibi tribu-
am, quod illis promisi, hoc est, ut sedeat
meum, mihi latus in regno meo claudas: Ne-
cum in regno meo. Et hoc quidem Hodie.

lii Dei per gratiam qui filii Ade per naturam
 eramus genti. Cum igitur partus cruciatu in-
 ciperent manum extensit collegium Apostoli-
 com, nominatum D. Petrus eiusdem caput,
 multis, saepe repetitis ac firmiterando confirmatis
 promissionibus: & hunc Dominum filium
 notavit, quasi futurum sibi primogenitum, dum
 ait: *Vis istu, qui permansisti mecum in tenta-*
tionibus meis. Et ego dispenso vobis, sicut dispo-
si mihi Pater, ut edatis Et libat super mensam
meam in regno meo. Ceterum incredulitatem
 patris angustis, & Christo grau ora in Passio-
 ne tolerante, subtraxit se filius ille: fugam e-
 n in cepit omnes, & in tantum se D. Petr.
 prae timore subdixit, ut Deum non semel abren-
 gauerit. Hac tempore latero totum exultit
 corpus, & perfecta, gloriosa, plenaque pro-
 dit confessione, cui regni coelestis ac glorie
 debetur primogenitura, ut ipse primus omni-
 um ad illum admittatur, praecedat ipsos Apo-
 stolos, & hoc ita testine, ut illi Christus asse-
 neret: *Hodie mecum eris in paradiso.* Quid ad
 hoc D. Chrys. *O conditio varia, Apostoli secun-*
ti fuerant, Et fugiam, ille in cruce Dominum
constituit. O Petre, quid dixerat? Et si necessi-
est mori, nunquam te negabo. Premisit, Et non
facit. Ecce alius damnatus in homicidium, quod
non promiserat, facit. Exclausus de loco rei, ex-
clusus de latero. Ipse primus ingreditur cum Christo
in paradiso. David Rex inclutus, & honorum
cultor hoc prae ceteris magnificabat: si quan-
do seruum haberet integre fidei: hunc lateri suo
comitem in regno sociabat, & tales diligenter
inquirebat, ut illos honore non modico dignos
afficeret: Oculi mei ad fideles terra, ut sedeam
meum: q. d. Sedebunt in sedibus locisque mi-
hi maxime vicinis honoratioribus, gloria subli-
moribus, & regni mei maiestate primoribus,
Tales Saluator indagat, tales ipse vult, illis
coronas sedesque promittit sibi laterales: talia
inuenit hunc latorem fidei inter omnes inte-
gerim ac constantissima; quocirca decernit,
ut sibi confidat in regno suo gloriosus: Mecum
id est, mihi vicinus, gloria decorus omnino
singulari, ac triumpho precelesti, in sede ad
throno adeo sublimi, ut inter omnes regni
mei proceres caput atollat eminentior.

D. Chr.
 Hom. 1.
 de dicitur
 Et Laza-
 ro. Tom. 2.
 VIII.
 Latero
 Petrum
 Prior e-
 grediens
 excludit.
 Ps. 106.

Non si lar si dicitur à Christo hic renoua-
 tum, quod in partu Tamar contigit: cum
 tam, geminos vtero praegnant gestaret, ipsa
 parus boea, exortis doloribus, protulit vris
 namque accersit illo obsterit, & coactum
 illi filium amplexat, arbitrata hunc fore primo-
 genitum, & ita futurum praesagii. Interfren-
 tus matris doloribus, retraxit ille manum,
 & non promittit, & subtraxit se: tum integrè
 & perfecta egressus est alter qui laterat ab-
 sonditus. Congratulor, aduentui tuo, inquit
 obsterit, tamen tibi primogenitura seruari-
 tur, quam alteri praedixeram, cum se subtrax-
 is, signa tamen se futurum primogenitum cla-
 ra delectat. Ita in morte Saluatoris contigit,
 quam ipse pater horam appellavit: etenim
 nos omnes in cruce pepent, ubi nati sumus fi-

§. 16. Hodie mecum eris in paradiso. Hoc praestat Dominus latroni beneficium quod David Berzellai: non illud attendas velim, quo penitentiam in ultimum vite diem procrastinas.

44 Prima laudatur fuisse Davidis mutua amicitia, cum fidelissimo famulo suoque subdito Berzellai fugiebat David ex totis urbe domoque sua gemens & afflictus Lena nimis agitata persecutione malevoli & ambitiosi filii sui Absalonis: solus oberrabat vagus: etenim cum amici maxime noti, & intimi familiares vententes terga deseruerant: in ceteri laeis extinere fatigatus, animo fractus incedebat cum non esset qui oculos suos ad eum benignus desisteret, sed ut tantum eum sanis irritaret & opprobriis, ut improbus ille ac ingratu cum petulant lingua Semei subditus provocavit. Hac tempestate & afflictionis hora, beneheus illi occurrit: Berzellai, & refrigerium affert panis, mellis aliorumque obsoniorum: tanti vero fecit hoc David ut à corde filii sui, suisque hostibus victor regressus in urbem eum ad se vocaverit, cui sic, *Veni mecum, ut requiescas secum in Hierusalem.* O amicorum iuregerime, veni mecum, teyelo collateralium, qui tanto me famulatu recreasti, eo tempore quo sinistra fortuna, & liato Deo solus oberrabam, ut mihi proximus sehas dum triumpho revertor in urbem glorioso, & hoc statutum est, perpetua te mecum requie potiturum in Hierusalem Ne verearis amice, ingressum, nullus etenim hunc tibi poterit impedire, Regi tuo collateralium. Notanda huius verbi germinatio: *Mecum Veni mecum secum mecum.* Idem hoc evenit latroni, eo namque tempore, quo maximum hunc Davidem persequabatur refractarius illi filius, populus inquam Iudaicus: quando & discipuli derelinquentes eum, fugam inierunt turpissimam, quando cuncti maledixis eum vellicant indignissimis, cupidias offert languenti latro confessoris integerrima. O amice cordis mei dulce refrigerium: *Anon dicit tibi hodie &c.* Veni mecum in urbem sanctam Hierusalem, ad statum gloriae pacis visionis, ut aeterna mecum requie potiaris. Veni mihi lateralis in paradisu: nec est quod Angelum veteris igneum vibrantem gladium: illum etenim meo sanguine patiens extinxit: ne cipios demones, qui te sibi

2. Reg. 19. 23. I. Vox mecum ex-penditur.

proclam praesument arripere: nunc etenim meus es, ut te ducam mihi lateralem, obsecrans te seruum inter proceres optatum: hoc quidem hodie.

Ostendere voluit: ut docet D. Ambrosius quam libenter hoc conferat beneficium, quod quidem non differet eius concessioem: momento temporis amplius quam sit necessitas: ut eius petitioni respondeat: *Ubi gratia precor precor. Ille adhuc rogabat, ut maneret secum venisset in regnum, & Dominus cum non dicit venisset, et iam regnum caeleste tribuit. Quam velox misericordia? Tardius venisset, quam remuneratio est praemium. Non potest aliquis patensius offendere quam gratiam agat quod postulas, quam si rogare hoc post annum venturum exequatur, ipse nulla interposita mora hoc tibi largiatur: Ne deo amari possis. Vnde & resertere, eras dabo tibi, cum iam possidere. Teverum ostendes amicum: & de te gram probabis tuam amicitiam: si confidat tibi, quod à te efflagrat amicus: etiam meam ram trahere & differre in aliud tempus: id est: sed animus amore flagrans propositus est: nec tunc procastinationem. Verba Chrysostomi explicat D. Augustus, hodie, inquit, tangit si diceret. Quid me, ophalissimam tamen, & tantum testis triumphis, quid hoc tempore tantum putas, ut in die iudicii memoriam tuam me ad praesentem retributionem paratum in tempore tam longa distinuas? Quid in summa felicitate perfectam saegetas: hodie mecum eris in paradisu. Ergo tantam hereditaria & Paterna sehas, qua expulso Adam, clausa est innumeris populo, ut intro: nate refracti, ut. Ingrederi illis prius, sed ingressu feliciori, quam prius. Intro paradisu, nunquam cupidiam ultra visurus refracti, sed iam illic cibum Ierusalem, nullam iam legem, nullam arborem perime scas. Ego tibi illi ero cibus, & vita. Et ne forte veritatis, ne tibi aliquis hodie in illo deo nemore, ne antiquos ille lateris inquit, possessio tibi illic me introducente, formabitur.*

Si hies Centurionis hoc nent, ut cor festum eius petioni sauisferet, si Chazarus hies obrinuit, ut priusquam illa domum esse regressa, iam beneficium accepisset, si Regulus incredulus quia saltem aliquo gradu supplicavit humilitatis, ilico, quod petebat, adiacent est, quid ageret, qui fide ceteris eminentior confitetur, supplicat, cognoscit, praedicat ad Christum confugit tanto seruis obsequis, de illi quidem tempore: Idecirco D. Augustus, etc.

De hoc... Domini qui mortuus erat... Hodie prior meis discipulis... Quid hoc Domine... An hoc primum opus... An talem in regnum tuum admittis...

An hoc primum opus, quod tuo reponis sermone gloriæ ornamentum? An talem in regnum tuum admittis foetum populi? An sic infames, abiectos, & inquinatos, gloriæ tuæ consecras primitiua, quæ in tuo spondiisti Euangelio? Sicce tuum vilipendis palatium, ut illic quædam prerogatiua singulari introducas eos, quos nec vulgaris quidem vir in domum suam admittere dignaretur? Non per hunc Dei palatium maculam contrahit, quinimo gloriæ famamque acquirat, ostendendo in eo regnare Monachum adeo potentem, ut de luto stellas efficiat, & inferni ritones, in cælestes transformet veraphinos. Credamus in hoc D. August. Christi facti istam ingredi in paritiam, secum latens in... Non contulit paritiam suam istis paritiam opere, sed honorans, non confusus latens in... sed illi vult: honor namque paritiam est, talem Dominum habere, qui etiam latronem dignum facere possit delicti & possessione paritiam. Agit hoc inquit D. Chrylottom, ut cruce paulo ante retulimus, ut duo perpendas beneficia nobis indulta. Primum: quod iam nobis aperit paradisi: cum iam in luto homines ingrediantur. Secundum: ut tibi p. te. r, quod si latro venundatus ut faceret malum ingredatur ita Cirillo conundus, ut quasi sibi constituat illum collateralem Mecum, & celum esse pro peccatoribus vere conuersis, & quamuis superbia turgeas Luciferiana, & inobediencia recalcitres Adæ, inuidia flagres & homicidio Cain, luxuria polluaris Sodomorum, & fordidibus Gomorthe contumelias, odio tabescas Sauls imo & proditor audias Iuda simillimus: tanta tamen est effusi in cruce sanguinis efficacia, ut si hæc tibi velis assumere, ac latronem imitari, magnus esse in celo poteris. Nemo est qui possit excludi sic credo D. Amb. quando receptus est latro. In ps. 39. Hanc in se seruente excitabat D. Aug. fiducia: Tom. 2. Ecce plasmator mei, multa regans, qui nec pauca promerens. Fatcor, best fatcor, non solum que possunt, n. n. debentur dona, sed multa & exoptata supplicia. Animant tamen me publicani, meretrices, latrones, qui de sanctibus huius monastrii erant, quibus exceptionem ut passim loquitur S. Mater Ecclesia, ut filius suis animam erigat hanc eorum ori legendam imponit orationem.

Qui Mariam absoluit. Et latronem exanimasti. Nihil quoque spera d. disti. Nihilominus mouet te D. Bernard, ne tibi hoc Non exemplum seruat, ut tanto liberius tuis sroema men huius laxes concupiscentis, vaces satis inhonestius gratiosi impu dendum.

IV. Honoratur celum es latrone.

D. Aug. Ser. 130. de temp. To. 10.

Ho. 2. de Latrone.

D. Aug. In ps. 39.

D. Aug. Tom. 2.

V. Non st...

impudicitis; poenitentia iustus in extremam reitens mortis horam; tibi certo persuadens quod veritas dixerit praesumens tutum tibi fore remedium, si tunc ad alas confugeris cum felice hoc latrone, Salvatoris. Expendit D. Greg. hac vti versuta diabolus, qua Princeps Sichemorum: tantam etenim adhibuit indefessam operam, ut Dinae Virginis filia Jacob violaret integritatem, et tandem optatis sit positus amplexibus. Vt autem misera se corruptam fremit in profundissimam coarctat animi tristitiam & moerore nimio consumpta tabescebat. Adest ille blanditiis moestam solaturus, adducens aliarum exemplar, se primam non esse, nec fore postremam, damnumque illud pudoris pluribus patere remediis. Hoc verbis illis indicatur: *Inferemus delinunt blanditiis.*

Gen. 34-5
VI.
Astuta diaboli qua peccata otes decipit.

D. Bern.
*Lib. 2. cap. 1. resipiscit, & admissam sibi conatur, corruptor ipse p. 3. adms. & securitates vacuas ante oculos venorae, quatenus tristitiam tristitia subtrahat tristitiamque delinunt blanditiis: modo enim aliarum salta gratiora: modo nihil esse quod perpetratum est: modo miseriam dicit Deum loquitur: modo tempus subsequens ad poenitentiam sollicitur: et dum per hac decipit mens ducitur, ab intentione poenitentiae suspendatur. Ex Quores Davidis producit exemplum: Quam familiaris est ei huius latronis conversio. Porro notandum ex D. Bernard. verbum quo vitur Evangelista hanc referens historiam: dicit enim *Vnus autem de his Er. Unus fuit, & ita vnus, vt in tota sacra Scriptura alterum non inveniam; nec quem habeat hic primus secundum: Si bene memini in toto Canone scripturarum vnus latronem inuenies sic saluatum: Noli ergo hinc tam periculosa expectacioni credere te ipsum. Improbis (inquit) quos in S. eloquio legis saluatos, illi sunt, qui tempestiue ad poenitentiam lamenta & quisdem festine conuersi sunt. Vt David & Manasses, Magdalena, Petrus, Paulus; nam ex peccatoribus, qui vsque in vitam finem conuersionem distulerunt, non rarios inuenies, ut multos ex eis in vnum possis coniungere.**

13. 46
Hoc ore Davidico Deus (secundum D. Bern.)

de sceleratis gens, quibus praegrando sunt patefacit misericordiam, & voluntaria beneplacitum, eos efficiendo pietate saluati, mos ait: *Sauus qui in terra sunt cum, vnaque omnes voluntates mens in eis. Sancti plures laui in terra vite peccatis conspicui, in quibus mirabilia Deus operatur, pro beneplacito re liberaque gratia. Et quales sunt? Misericordiam sunt inprimis: atque eorum, & postea misericordiam. In multis grauius offenderunt, multitudine sunt & aggrauata peccata eorum nimis: primum quam primum ad cordis eorum solium Deus inquit, pulsauit; agere poenitentiam moerore distulerunt, & non in illam in vultum reiecerunt, sed si dici possit laetitia suis lapsis, iustitiam, & mortificationibus eorum conuenerunt. Accelerauerunt. Quod ergo Dominus numquid non multi qui vite cursum peccatis immeriti absoluerant, tandem in vltima vitae periodo per poenitentiam dolerent veniam obtinuerunt? Non rarios iuuenies, inquit Deus, et magnum inde numerum composui, ut conuenientum, sed nec eorum condolebam, licet potentissimus ego sim, et vnico motu possim efficere, & hominem moerore de diabolo in Seraphim, verum tamen raro hoc ago in eis qui conuersionem suam & salutem ad vltimum referunt vitam terminum; tunc etenim conuerti peccata deserunt, quam illi ipse conuertant. Hoc inuincit verba biblica: *Non conuerti peccata deserunt, quam illi ipse conuertant. Hoc inuincit verba biblica: Non conuerti peccata deserunt, quam illi ipse conuertant. Hoc inuincit verba biblica: Non conuerti peccata deserunt, quam illi ipse conuertant.**

plur vms fuit, in quo per infinitam suam ope- ratas est Deus misericordiam effectus viresque passionis suæ ac crucis ostentans: quamuis au- tam illi facile sit in omnibus, quod in hoc, o- perari potest cum videamus quam raro hoc faciat prudenter docemur, imprudens fore consilium, prætereundum ut in singulari efficiat pec- catophilus, quod in hoc dignatus est misericor- diae operari: Noli hinc tam periculosa expecta- tionem eridre teipsum. Et quidem spiritus non modo vis oculi sed quoad visum spiritus, nec vi difficit est ubi subis dare perfectam cordis contritionem, quam vis vultu tempore alij conuincuntur: sed unde fit, quod non tibi in subuenire velit, quam tu ete- ram facis pilla?

Gratias admiratur omnino singularem, quam hinc benignis impendit, ne quælo ex o- peribus gratæ regulas tibi præscribas iustitiae. Si latorem hinc beatorum interrogas, qua ratio- nem modico tempore tantam potuerit gratia- tam doctorumque excellentium abundantiam in- sensu, respondebis tibi, quod Iacob Isaac et pa- tris suo: cum enim Isaac à filio suo Esau rogaf- set, ut ab eis in heremum venatu feram sectare- tur, & palato suo gratissimum condiderit, para- teque conuincimur, quatenus paternam illi be- nedictionem impetraret, & cum illa primo- genituram: ilico Iacob minor filius epulum conuicium illi maris indultis præparatum: obitu- pus senex tam breui tempore, feram captam de- quidem ita gustui suo sapidissimam, inquit: *Quando iam cito inuenire potuisti fili mi?* Cui Iacob: *Pater mi piissimæ Dei voluntati hoc adhibuimus: Voluntas Dei fuit, ut cito occurreret mihi quod volebam.* Hoc nobis latro respondet, vultus sehestissimus, qui forte beatissima in monte Caluarie venatus est. Venatus est non in myricis arcibus, terretque prætis, sed in pe- dore cordis Christi, omnino ita dextero, ut rursus thesauris, operis Dei breuissimo tem- pore sic comprehenderit: ut dicatur ei: *Amen hoc tibi: hodie mecum eris in paradiso.* Si ab illo precandus: qui fieri potuerit, hoc in breuis- simo spatio, vltimaque hora: Respondet: *Volun-*

tas Dei fuit. Noueris hoc frater, ait D. Bern- nard. & alta id retine memoria, cuius te Deus admonet, quod quamuis Dei spiritus benignus sit & misericors: non tamen velox accurret ma- ledictum crepturus ab offensa, quam labiis suis illi irrogat: *Benignus quidem est spiritus sa- pientia, sed non liberabit maledictum à labiis suis.* Quis ille maledictus? Et quodnam est labiorum eius crimem maledictum? Respondet, ille qui vitam suam operibus impudens flagitiosus, & verbis affectat, Deum benignum esse, quam pri- mum creum me conuerteto, pius ignoscat mihi nam peccatoribus in exemplum hunc præfixit latroem: *Antiquus ille sit Maledictus qui pec- cat in spe.* Verum est nec difficeor, inquit D. Au- gustinus, in hoc latrone manifeste demonstrari, quam breui tempore quis possit ex peccatore pessimo mutari ferique sanctissimus, si suam mutauerit ipse voluntatem: *Hac conuersio vo- luntatis repente mutauit in cruce latroem: sine enim ad malum sine ad bonum. parnommen. o. anti- mus commutatur: sed non itico partem est, quod mouetur.*

Porro quam aduicm sit & plenum labo- ris opus momento mutari voluntatem, toto vitæ decursu radicatum, vni que rei tenaciter affixam & quam incertum sit Dei iudicium huic appri- me necessarium aliàs explicauimus D. Gregor. Nyssen arbitratur inde latroni omne bonum ad- uenisse quod Christo vicinus in cruce adhaere- rit, non tam corpore quam spiritu, viua fide, spe- ceria, & charitate inflammata; atque ut ait D. Ambros. & heri expendimus, inde D. Pe- tro omne malum, quod à longe steterit Chri- sto iam ligato: *Sequitur à longe, Christo in cruce appropinqua, illi colloquere, spinas eius patere, teipsum cruci tue affigas poenitentia, eo modo ut tuis respondeat iusta peccatis, ut toto corde faciaris: Dignus factus recipimus: Pla- ra, & à Domino postea misericordiam ac gra- tiam: quam tibi per piissimam suam largietur misericordiam, per quam perpetuo illo in glo- ria regnoque suo perfruaris omni sorte beati- simus. Amen.*

D. Avog. Lib. 2. con- tra Gref- con. Giam. mat. c. 7. Tom. 7.

Oratio Pa- 40. Mart.

Lib. 22. Pa- Luc. 22.

